

Raport de evaluare finală

**a Programului de implementare a Strategiei de
Dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2023-2025**

Chișinău, 2025

Cuprins

Lista abrevierilor.....	3
Sumar executiv	4
Introducere.....	8
1. Cadrul logic al Programului	11
2. Metodologia de evaluare a Programului.....	14
3. Constatările evaluării.....	17
3.1. Relevanța Programului	17
3.2. Coerența Programului.....	21
3.3. Eficacitatea Programului	22
3.4. Eficiența Programului.....	46
3.5. Impactul Programului	51
3.6. Durabilitatea Programului	52
4. Concluzii, lecții învățate și recomandări	53
4.1. Concluzii și lecții învățate	53
4.2. Recomandări	55
Anexe.....	57
Anexa 1. Modelul de resurse-produse pentru reconstrucția cadrului logic al Programului	57
Anexa 2. Chestionar privind realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Programului. .	80

Lista abrevierilor

ANACEC	Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare
BMZ	Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare
BNS	Biroul Național de Statistică
CAEM	Clasificatorul activităților economice din Moldova
CES	Cerințe educaționale speciale
CRAP	Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică
EQAR	Registrul european de asigurare a calității pentru învățământul superior
GIZ	Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei
MEC	Ministerul Educație și Cercetării
ODD	Obiectivele de dezvoltare durabilă
OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PÎCE	Proiectul „Îmbunătățirea calității educației”
PÎSM	Proiectul Învățământul Superior din Moldova
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
SAP	Serviciu de Asistență Psihopedagogică
TIC	Tehnologii informaționale și comunicaționale
UE	Uniunea Europeană
UNICEF	Fondul Națiunilor Unite pentru Copii

Sumar executiv

Subiectul evaluării finale este Programul de implementare a Strategiei de Dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2023-2025 (în continuare – *Program*), aprobat prin Hotărârea Guvernului 114/2023. Procesul de evaluare finală este supus Programul integral, atât partea descriptivă a Programului, cât și Planul de acțiuni pentru implementarea Programului.

Scopul Programului este de a transpune misiunea, obiectivele strategice și direcțiile prioritare ale Strategiei de Dezvoltare „Educația 2030” în acțiuni concrete de dezvoltare a sistemului de educație pentru perioada 2023-2025.

Obiectivele generale ale Programului sunt:

- 1) Racordarea educației la cerințele și nevoile pieței muncii din perspectiva dezvoltării sustenabile, prin restructurarea mecanismelor de dezvoltare a capitalului uman;
- 2) Asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți pe întreg parcursul vieții;
- 3) Asigurarea sistemului educațional de toate nivelurile și formele de învățământ cu personal didactic/științifico-didactic și managerial calificat, competent, motivat și competitiv;
- 4) Consolidarea coeziunii socioeducaționale pentru educație de calitate prin conjugarea eforturilor tuturor actanților procesului educațional;
- 5) Crearea noilor medii, eficiente și motivante, de dezvoltare și învățare pe parcursul vieții pentru toți cetățenii;
- 6) Îmbunătățirea funcționalității sistemului educațional prin implementarea eficientă a tehnologiilor digitale pentru asigurarea calității și sustenabilității educației;
- 7) Asigurarea oportunităților de învățare și educație pentru toți cetățenii pe tot parcursul vieții în context formal, nonformal și informal;
- 8) Promovarea inovațiilor și a schimbărilor în educație prin dezvoltarea cercetării științifice;
- 9) Creșterea performanțelor sectorului Educație prin eficientizarea rețelei, modernizarea infrastructurii și consolidarea capacității manageriale și a culturii calității la toate nivelurile sistemului educațional.

Scopul evaluării finale a Programului este evaluarea gradului de realizare a obiectivelor, elaborarea concluziilor și recomandărilor în rezultatul evaluării, ceea ce va constitui un suport în procesul de elaborare al *Programului de implementare a Strategiei de Dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2026-2030*.

Constatările evaluării finale

- 1) **Programul este relevant în contextul național și internațional**, având în vedere că acesta este elaborat în conformitate cu SD „Educația 2030”, obiectivele și acțiunile din Program acoperă toate obiectivele generale și majoritatea direcțiilor prioritare din SD „Educația 2030”, este racordat la Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și Obiectivele Dezvoltării Durabile ale ONU din Agenda 2030.

- 2) **Programul răspunde provocărilor identificate în sistemul de educație și necesităților beneficiarilor**, vizează intervenții multidimensionale pe toate nivelele de învățământ cu impact pentru toți beneficiarii sistemului de educație, respectând principiul „a nu lăsa pe nimeni în urmă”, și are ca scop creșterea calității sistemului de educație din țară.
- 3) **În procesul de elaborare a Programului au fost omise unele rigori privind respectarea cerințelor față de elaborarea documentelor de politici:**
- a) Unele obiective specifice ale Programului nu sunt formulate pe baza principiului SMART, astfel pentru mai multe obiective specifice nu sunt clar definiți indicatorii de rezultat și valorile țintă ale acestora;
 - b) Pentru unii indicatori de rezultat, care se presupune a fi măsurabili, nu există date statistice colectate și publicate sistematic, sau sunt incorect indicate valorile de referință, sau sunt supraestimate valorile care trebuie atinse, sau nu sunt relevanți pentru măsurarea indicatorului;
 - c) Pentru mai multe dintre obiectivele specifice ale Programului sunt planificate acțiuni care nu corelează cu obiectivul specific și nu contribuie la realizarea acestuia, iar pentru unele obiectivele specifice nici o acțiune planificată nu corelează cu acesta;
 - d) Unele dintre acțiunile planificate în Program sunt desfășurate anual sau periodic de minister și alte autorități administrative și nu era necesar de a fi incluse într-un document de politici publice.
- 4) La etapa de elaborare a Programului, **au fost supraestimate capacitățile de implementare a Programului în circa 2 ani și jumătate și nu au fost corect estimate riscurile pentru buna implementare a acestuia**. În Program sunt stabilite 9 obiective generale și 75 de obiective specifice, iar Planul de acțiuni pentru implementarea Programului conține 208 acțiuni. Bugetul necesar pentru implementarea Programului este de circa 2,4 miliarde de lei, dintre care circa 1,2 miliarde de lei nu erau disponibili și urmau a fi identificați. În această situație, ar fi fost mai bine dacă era stabilită o perioadă mai mare pentru implementarea Programului, extinsă cel puțin cu un an perioada de implementare, să fie planificată evaluarea intermediară a SD „Educația 2030” în semestrul II, anul 2026, și aprobarea unui nou program de implementare a SD „Educația 2030” în trimestrul I, anul 2027.
- 5) **Circa 55% din acțiunile planificate în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului au fost realizate în perioada de implementare a Programului**. La etapa de evaluare a Programului, din 208 acțiuni planificate, 90 de acțiuni sunt realizate, 90 de acțiuni sunt în curs de realizare, 28 de acțiuni nu au fost realizate. Dintre acțiunile care sunt în curs de realizare, 31 de acțiuni sunt apreciate cu grad sporit de finalizare până la finalizarea Programului. Un număr mare de acțiuni pentru care nu erau identificate resursele financiare necesare au fost planificate pentru a fi finalizate în ultimul trimestru al perioadei de implementare a Programului, cu termenul de realizare menționat sunt circa 60% din acțiunile din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului.
- 6) **Cu toate că Programul a fost aprobat cu circa 50% de costuri neacoperite, MEC a reușit să identifice resursele necesare pentru implementarea Programului de la partenerii de dezvoltare**, inclusiv sume suplimentare pentru realizarea SD „Educația 2030”, care urmează a fi valorificate în următoarea perioadă, pentru o mare parte din resursele identificate fiind deja

planificate activitățile care vor fi realizate și perioada în care acestea vor fi valorificate. Prin urmare pentru mai multe acțiuni din Program au fost modificate termenele de implementare.

- 7) **Resursele disponibile la etapa de aprobare a Programului, planificate pentru a fi valorificate în perioada 2023-2025, au fost valorificate eficient.** La momentul aprobării Programului, doar pentru circa 40% din suma estimată pentru realizarea Programului era clar stabilit termenul limită de valorificare a acestora 31 decembrie 2025, în mare parte această sumă era alcătuită din sumele stabilite în Cadrul Bugetar pe Termen mediu 2023-2025 și în Proiectul Învățământul Superior din Moldova (PÎSM). În procesul de implementare a activităților planificate în cadrul PÎSM au fost înregistrate economii semnificative, care au fost realocate pentru alte activități. Doar din resursele planificate în PÎSM pentru cinci activități din Program au fost economisiți peste 40 de milioane de lei care au fost orientate pentru activități privind consolidarea capacităților universităților pentru atragerea studenților străini și pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în căminele studențești.
- 8) **În rezultatul implementării unor acțiuni din Program s-au produs mai multe efecte pozitive în sistemul de educație**, printre care menționăm:
- a) În ultimii 3 ani se atestă o creștere constantă a numărului de absolvenți din domeniul științe ale educației care sunt repartizați în instituțiile de învățământ după absolvire: în 2022 – 296, în 2023 – 365, în 2024 – 404, în 2025 – 426;
 - b) În ultimii 2 ani a crescut de două ori numărul elevilor admiși la învățământul profesional dual, în anul 2023 au fost admiși circa 1000 de elevi, iar în anul 2025 au fost circa 2100 de elevi. Totodată a crescut cu peste 50% numărul unităților economice implicate în învățământul dual de la circa 130 în anul de studii 2022-2023 la circa 220 în anul de studii 2025-2026;
 - c) Investițiile fără precedent din ultimii 3 ani în universități, de circa 500 de milioane de lei, pentru investiții în infrastructura universitară (laboratoare, centre de cercetare, medii de învățare etc.) au determinat tot mai mulți tineri să aleagă să facă studii superioare la universitățile din țară, numărul de studenți înmatriculați fiind în creștere în ultimii 2 ani cu circa 7% anual.

Recomandări în rezultatul evaluării finale

- 1) **Diminuarea decalajului dintre competențele absolvenților învățământului profesional tehnic și cerințele de pe piața muncii** prin:
- a) Elaborarea și punerea în aplicare a unui mecanism care să asigure periodic evaluarea necesităților pieței muncii, adaptarea cadrului calificărilor, standardelor și a curriculumului la nevoile pieței muncii, asigurarea formării continue a cadrelor didactice privind modificările realizate, pentru ca sistemul de învățământ profesional tehnic să se alinieze neîntârziat la schimbările de pe piața muncii;
 - b) Consolidarea instituțiilor de învățământ profesional tehnic și îmbunătățirea competențelor digitale ale cadrelor didactice;
 - c) Dezvoltarea și consolidarea învățământului profesional tehnic dual.
- 2) **Creșterea calității și integrității academice în instituțiile de învățământ superior** prin:

- a) Consolidarea sistemului de asigurare a calității în învățământul superior prin acreditarea tuturor programelor de studii și înregistrarea ANACEC în Registrul European de Asigurare a Calității în Învățământul Superior;
 - b) Consolidarea eticii și integrității academice;
 - c) Consolidarea cercetării științifice.
- 3) **Îmbunătățirea calității, accesului și relevanței studiilor în învățământul general** prin:
- a) Extinderea accesului la educația timpurie de calitate;
 - b) Consolidarea rețelei instituțiilor de învățământ general;
 - c) Dezvoltarea curriculumului școlar și a sistemului de formare continuă a profesorilor.
- 4) **Elaborarea Programului de implementare a SD „Educația 2030” pentru anii 2026-2030**, având în vedere următoarele:
- a) Durata programului să fie de 5 ani, fiind planificată o evaluare intermediară la mijlocul termenului de implementare;
 - b) Numărul obiectivelor specifice să fie mult mai mic decât în Programul evaluat, cu indicatori de rezultat și de impact clar definiți;
 - c) Pentru realizarea obiectivului specific trebuie planificate activități realizarea cărora cu adevărat contribuie la realizarea obiectivului. Să nu fie incluse activități care sunt desfășurate permanent sau periodic, indiferent dacă este aprobat documentul de politici sau nu;
 - d) Costurile estimate pentru activitățile în cadrul unui obiectiv specific să fie acoperite cel puțin la nivelul de 90%, sau să existe o perspectivă clară că resursele vor fi identificate într-un timp foarte scurt după aprobarea documentului, cu perspectiva de valorificare a resurselor în perioada de implementare a programului;
 - e) În planul de acțiuni pentru implementarea programului, trebuie să fie clar indicate resursele care sunt disponibile și planificate și resursele care urmează a fi identificate, cu precizarea sursei, bugetul de stat sau partenerul de dezvoltare. Pentru resursele disponibile și planificate din bugetul de stat să fie indicate programele, subprogramele la care sunt planificate resursele, iar pentru resursele identificate de la partenerii de dezvoltare să fie indicat partenerul și documentul sau proiectul prin care au fost planificate resursele. Aceasta oferă o perspectivă mai clară pentru implementarea programului și pentru evaluarea programului;
 - f) Activitățile trebuie planificate în timp astfel încât efortul să fie bine echilibrat pe ani, pentru activitățile de lungă durată să fie planificați indicatori de monitorizare anuală. Să fie descrisă modalitatea de monitorizare a implementării programului și planificată elaborarea anuală a raportului privind implementarea programului.

Introducere

Subiectul și domeniul evaluării

Subiectul evaluării finale este Programul de implementare a Strategiei de Dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2023-2025 (în continuare – *Program*), aprobat prin Hotărârea Guvernului 114/2023. Procesului de evaluare finală este supus Programul integral, atât partea descriptivă a Programului, cât și partea operațională a Programului (Planul de acțiuni pentru implementarea Programului). Pentru unele etape ale evaluării sunt făcute conexiuni cu Strategia de Dezvoltare „Educația 2030” (în continuare – *SD „Educația 2030”*), aprobată prin aceeași Hotărâre a Guvernului prin care a fost aprobat Programul.

În procesul de elaborare a acestui document au fost luate în considerare prevederile Hotărârii Guvernului 386/2020 cu privire la planificarea strategică și recomandările din Ghidul metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice (în continuare – *Ghid metodologic*).

Elaborarea raportului de evaluare finală a Programului este realizată în cadrul proiectului „Policy Advisory Fund” finanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Scopul și obiectivele Programului

Scopul Programului este de a transpune misiunea, obiectivele strategice și direcțiile prioritare ale SD „Educația 2030” în acțiuni concrete de dezvoltare a sistemului de educație pentru perioada 2023-2025. Programul este un document de referință pentru elaborarea planurilor operaționale de activitate a Ministerului Educației și Cercetării (MEC), a organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, a instituțiilor de învățământ, altor structuri interesate.

Obiectivele generale ale Programului coincid cu cele 9 obiective generale ale SD „Educația 2030”, fiind stabilite 75 de obiective specifice pentru a fi realizate în scopul atingerii obiectivelor generale. Planul de acțiuni pentru implementarea Programului conține peste 200 de acțiuni în scopul atingerii obiectivelor generale și specifice. Obiectivele generale ale Programului sunt următoarele:

- 1) Racordarea educației la cerințele și nevoile pieței muncii din perspectiva dezvoltării sustenabile, prin restructurarea mecanismelor de dezvoltare a capitalului uman;
- 2) Asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți pe întreg parcursul vieții;
- 3) Asigurarea sistemului educațional de toate nivelurile și formele de învățământ cu personal didactic/științifico-didactic și managerial calificat, competent, motivat și competitiv;
- 4) Consolidarea coeziunii socioeducaționale pentru educație de calitate prin conjugarea eforturilor tuturor actanților procesului educațional;
- 5) Crearea noilor medii, eficiente și motivante, de dezvoltare și învățare pe parcursul vieții pentru toți cetățenii;
- 6) Îmbunătățirea funcționalității sistemului educațional prin implementarea eficientă a tehnologiilor digitale pentru asigurarea calității și sustenabilității educației;

- 7) Asigurarea oportunităților de învățare și educație pentru toți cetățenii pe tot parcursul vieții în context formal, nonformal și informal;
- 8) Promovarea inovațiilor și a schimbărilor în educație prin dezvoltarea cercetării științifice;
- 9) Creșterea performanțelor sectorului Educație prin eficientizarea rețelei, modernizarea infrastructurii și consolidarea capacității manageriale și a culturii calității la toate nivelurile sistemului educațional.

Scopul și obiectivele evaluării

Scopul evaluării finale a Programului este evaluarea gradului de realizare a obiectivelor, elaborarea concluziilor și recomandărilor în rezultatul evaluării, ceea ce va constitui un suport pentru MEC în procesul de elaborare al *Programului de implementare a Strategiei de Dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2026-2030*.

Obiectivele principale ale evaluării finale a Programului sunt:

- Analiza și aprecierea relevanței, coerenței, eficacității, eficienței, impactului și a durabilității măsurilor planificate și a rezultatelor obținute în rezultatul implementării Programului;
- Elaborarea constatărilor în baza analizei efectuate, evidențierea bunelor practici și a lecțiilor învățate din procesul de planificare, implementare, monitorizare și evaluare a Programului;
- Elaborarea recomandărilor privind îmbunătățirea situației în domeniul educației și pentru elaborarea *Programului de implementare a Strategiei de Dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2026-2030*.

Limite și constrângeri în procesul de evaluare

Evaluarea se limitează doar la Program, atât partea descriptivă, cât și partea operațională. Totodată, pentru a efectua evaluarea Programului este necesar de analizat și SD „Educația 2030”, în mod special pentru a realiza reconstrucția cadrului logic al Programului.

Reconstrucția cadrului logic al Programului reprezintă o etapă esențială în acest proces de evaluare, în primul rând din cauza că programul conține un număr mare de obiective generale și de obiective specifice, inclusiv fără a avea clar stabiliți indicatorii de rezultat și de impact. Această reconstrucție permite atât identificarea punctelor de reper pentru evaluare, cât și testarea în ce măsură au fost justificate și fundamentate măsurile planificate.

Un element de constrângere în realizarea evaluării finale a Programului este faptul că majoritatea activităților planificate în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului au termen de realizare trimestrul IV al anului 2025, peste 40% dintre acțiunile programului sunt în curs de implementare în timpul procesului de evaluare a Programului, ceea ce limitează considerabil posibilitatea aplicării evaluării exhaustive pentru unele criterii de evaluare, în special în ceea ce privește eficiența, impactul și durabilitatea. Totodată, în Program este stabilit orizontul de timp anul 2030 pentru care este proiectat impactul pe care urma să-l producă implementarea Programului, ceea ce de asemenea reprezintă o constrângere în aprecierea impactului și durabilității. În cazul activităților care nu au fost realizate sau finalizate, evaluarea se va concentra pe estimarea relevanței acestora în contextul actual în vederea formulării concluziilor și recomandărilor.

Un alt element de constrângere în realizarea evaluării finale a Programului îl reprezintă faptul că Programul nu conține indicatori măsurabili de rezultat sau de impact pentru majoritatea obiectivelor specifice din Program, ceea ce împiedică aprecierea facilă a rezultatelor obținute. Prin chestionarul din Anexa nr. 2, s-a încercat de a obține informații suplimentare cu privire la indicatorii măsurabili așteptați după realizarea obiectivului specific, valorile de referință a acestora, cunoscute la etapa de elaborare a Programului, și valorile acestora așteptate la finalizarea termenului de implementare a Programului, însă pentru cea mai mare parte a obiectivelor specifice nu au fost indicate datele solicitate, sau au fost oferite date parțiale care nu pot fi utile procesului de analiză. În încercarea de a identifica datele lipsă prin analiza datelor disponibile public, nu a fost posibil de identificat date publicate pentru a efectua o analiză în comparație pentru majoritatea obiectivelor specifice.

Totodată, în momentul evaluării, pentru mai mulți indicatori nu sunt disponibile valorile acestora pentru anul 2025, în aceste cazuri fiind analizată evoluția în dinamică a indicatorilor în baza valorilor acestora pentru anul 2024. Pentru unii indicatori de monitorizare și evaluare din SD „Educația 2030” valorile de referință indicate nu corespund cu datele publicate de Biroul Național de Statistică sau de MEC.

O altă constrângere în procesul de evaluare au fost lipsa datelor privind cheltuielile realizate pentru fiecare activitate în parte, ceea ce nu a permis evaluarea eficienței pentru o mare parte dintre obiective. În chestionarul din Anexa nr. 2, răspunsuri privind sumele valorificate nu au fost oferite pentru o mare parte dintre acțiuni.

Structura Raportului de evaluare finală

Raportului de evaluare finală conține sumarul executiv, introducerea, reconstrucția cadrului logic al Programului, metodologia de evaluare, constatările evaluării pentru fiecare criteriu de evaluare, concluzii, lecții învățate și recomandări, anexe.

1. Cadrul logic al Programului

Programul a fost elaborat pentru a transpune obiectivele generale și direcțiile prioritare ale SD „Educația 2030” în acțiuni concrete de dezvoltare a sistemului de educație pentru perioada 2023-2025. Elaborarea Programului și a SD „Educația 2030” s-a bazat pe constatările Raportului „Evaluarea cuprinzătoare a sectorului educațional din Republica Moldova (2019)” și pe documentele de planificare strategică *Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”* și *Obiectivele Dezvoltării Durabile ale ONU*.

La etapa de elaborare a Programului și a SD „Educația 2030”, necesitățile identificate asupra cărora trebuia să fie orientată intervenția de politică publică se rezumă în mare parte la următoarele: unele programe de studii nu satisfac deplin cerințele pieței muncii; amplificarea problemelor privind accesul la educație pentru unele categorii de elevi; tendința modestă în evoluția rezultatelor școlare; promovare insuficientă educației pentru sustenabilitate, democrație și cetățenie activă; deficit general de cadre didactice și manageriale calificate; diminuarea motivației pentru cariera în domeniul educației; promovarea insuficientă a politicilor sociale și comunitare pentru educație de calitate; progrese modeste în asigurarea unui mediu favorabil de învățare pentru toți cei ce învață la nivel de curriculum, de proces și de evaluare a rezultatelor învățării; progresul lent în promovarea noilor medii de învățare, resurse și tehnologii în educație; aplicarea inefficientă a TIC în educație și asigurarea modestă a acestora cu softuri educaționale moderne; racordarea redusă a educației nonformale și informale cu educația formală; rezultate slabe ale politicilor privind cercetarea științifică în cadrul universitar; management educațional mai puțin eficient la nivel de sistem; desincronizare în raportul finanțării diferitor niveluri ale sistemului de învățământ; desincronizare în raportul nivelului de salarizare a cadrelor didactice care activează la diferite niveluri de învățământ.

Pentru a răspunde la provocările identificate, în SD „Educația 2030” au fost stabilite 9 obiective generale, menționate în partea introductivă, pentru care au fost stabilite mai multe direcții prioritare de acțiune care cuprind o gamă foarte largă de intervenții ce trebuie realizate în perioada 2023-2030 pentru toate nivelurile de învățământ cu scopul de a asigura o creștere a calității educației în Republica Moldova. În SD „Educația 2030” pentru obiectivele generale sunt stabiliți o gamă largă de indicatori de monitorizare și de impact, valorile acestora care urmează a fi atinse până în anul 2030, inclusiv valorile acestora planificate pentru a fi atinse până în anul 2025. O parte dintre acești indicatori sunt acceptați la nivel internațional ca fiind indicatori de bază ce caracterizează un sistem de educație. Menționăm faptul că în urma evaluării s-a constatat că pentru unii indicatori valorile de referință nu corespund cu datele Biroului Național de Statistică (BNS) (de exemplu indicatorii 4 și 5 de la obiectivul general 2), totodată pentru unii indicatori sunt prea exagerate așteptările (de exemplu indicatorii 1-3 de la obiectivul general 2).

La elaborarea Programului, în calitate de obiective generale au fost preluate integral obiectivele generale din SD „Educația 2030”. Pentru realizarea obiectivelor generale ale Programului au fost stabilite 75 de obiective specifice, care acoperă majoritatea direcțiilor prioritare de acțiune stabilite în SD „Educația 2030”, și peste 200 de activități pentru realizarea obiectivelor specifice, stabilite în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului. Astfel, la etapa de elaborare a Programului s-a

dorit ca prin aprobarea și implementarea Programului să fie realizate activități prin care MEC să avanseze în realizarea tuturor obiectivelor generale din SD „Educația 2030”, aceasta fiind justificat și de faptul că efectele unor acțiuni întreprinse în scopul îmbunătățirii sistemului de educație vor putea fi observate peste ani, nu imediat. Menționăm că impactul implementării Programului este descris în orizontul de timp de până în anul 2030 și este orientat la atingerea obiectivelor din SD „Educația 2030”, inclusiv la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, stabilite la nivel internațional.

Observăm că mai multe dintre obiectivele specifice ale Programului nu sunt formulate pe baza principiului SMART, astfel pentru mai multe obiective specifice nu sunt clar definiți indicatorii de rezultat și valorile țintă ale acestora. Totodată, având în vedere și faptul că pentru fiecare dintre obiectivele generale sunt stabilite mai multe obiective specifice (pentru unele obiective generale sunt stabilite mai mult de 10 obiective specifice), se constată că realizarea fiecărui obiectiv specific are o contribuție diferită la atingerea obiectivului general.

Pentru reconstrucția cadrului logic al Programului este aplicat modelul resurse-produse pentru fiecare dintre obiectivele generale ale Programului în parte (vezi Anexa 1). Principalele obiective specifice ale Programului care contribuie la atingerea obiectivelor generale se rezumă la următoarele:

- Dezvoltarea Cadrului Național al Calificărilor conform principiilor Cadrul European al Calificărilor;
- Dezvoltarea sistemului de învățământ profesional dual;
- Asigurarea accesului la educație antepreșcolară, la educație timpurie, la învățământul primar și gimnazial de calitate pentru toți copiii;
- Diminuarea fenomenului de abandon școlar în învățământul obligatoriu;
- Dezvoltarea mecanismelor de sprijin profesional pentru specialiștii tineri din sistemul educațional și dezvoltarea sistemului de management al performanței în cariera didactică și managerială din perspectiva promovării inovațiilor, a excelenței și a meritocrației;
- Îmbunătățirea accesului la serviciile sociale pentru grupurile dezavantajate, aflate în situații de risc, pentru elevii din școlile mici;
- Dezvoltarea continuă a curriculumului pentru toate nivelele de învățământ;
- Dotarea cu echipamente, software și alte tehnologii informaționale și comunicaționale a instituțiilor de învățământ conform standardelor naționale de dotare;
- Dezvoltarea capacității instituționale a instituțiilor de învățământ în crearea și utilizarea mijloacelor digitale de învățare;
- Consolidarea cercetărilor științifice în cadrul instituțiilor de învățământ superior pentru creșterea calității activității didactice;
- Reconceptualizarea modelului de finanțare a cercetărilor științifice în cadrul universităților;
- Modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ de toate nivelurile în vederea adaptării la nevoile educaționale ale copiilor, elevilor, studenților;
- Perfecționarea, sistemului de finanțare a învățământului în baza dezvoltării modelului finanțării per elev/student și în bază de indicatori de performanță.

În rezultatul implementării Programului se aștepta la o îmbunătățire a majorității indicatorilor din educație, care sunt măsurați la nivel internațional sau național. Principalele rezultate așteptate la finalul implementării Programului se rezumă la următoarele:

- 4 Cadre de Calificări Sectoriale și peste 200 de Standarde de Calificare pentru învățământul profesional tehnic și superior aprobate;
- Creșterea numărului de elevi admiși la programe de formare profesională prin învățământ dual de la 958 la 1990;
- Creșterea numărului de elevi admiși în școli profesionale, colegii și centre de excelență;
- Creșterea numărului de elevi admiși la studii superioare de licență/masterat;
- Creșterea numărului de companii implicate în învățământul dual de la 104 la 126;
- Creșterea ratei de cuprindere în educația timpurie de la 71,9 la 73;
- Descreșterea ratei de abandon școlar de la 0,083 la 0,06;
- Creșterea ponderii copiilor cu vârsta de 15 ani cu cunoștințe minime în domeniul științe de la 57,8 la 73;
- Creșterea ponderii copiilor cu vârsta de 15 ani cu cunoștințe minime în domeniul citire/lectură de la 54,2 la 71;
- Creșterea ponderii copiilor cu vârsta de 15 ani cu cunoștințe minime în domeniul matematică de la 49,7 la 70;
- Creșterea ponderii cadrelor didactice cu studii superioare în instituțiile de educație timpurie de la 63,1 la 64;
- Instituirea și asigurarea funcționalității unei rețele de peste 1000 de mentori;
- Creșterea numărului de absolvenți din domeniul științe ale educației angajați în câmpul muncii după absolvire;
- Toate instituțiile de învățământ sunt asigurate cu manualele noi pentru toate disciplinele școlare;
- Descreșterea numărului mediu de elevi la un calculator de la 9 la 5;

Costul acțiunilor incluse în Program a fost estimat la 2 461 749.2 mii lei, din care 233 744.8 mii lei erau prevăzuți în Cadrul Bugetar pe Termen mediu 2023-2025, iar 2 228 004.4 mii lei urma să reprezinte surse externe de la partenerii de dezvoltare. La momentul aprobării Programului, de la partenerii de dezvoltare era confirmată finanțarea de 1,035,413.5 mii lei. De asemenea, MEC era în proces de pregătire a unui nou proiect cu Banca Mondială în domeniul învățământului general în valoare de 60 de milioane USD, restul mijloacelor financiare urmau a fi identificate în comun cu partenerii de dezvoltare. Obținerea finanțării externe menționate era o condiție importantă pentru buna implementare a Programului.

Principalele resurse care urmau a fi identificate, activități care urmau a fi realizate și produse care urmau a fi obținute pentru obținerea rezultatelor planificate în Program sunt descrise în Anexa 1. Principalele surse de date, utilizate la stabilirea indicatorilor, sunt datele publicate de Biroul Național de Statistică și datele disponibile la MEC.

Principalii beneficiari ai Programului sunt copiii de vârstă preșcolară, elevii din învățământul general și studenții de la toate nivelurile de învățământ.

2. Metodologia de evaluare a Programului

Metodologia de evaluare elaborată în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului 386/2020 cu privire la planificarea strategică și recomandările din Ghidul metodologic. Întrebările de evaluare pentru fiecare dintre criteriile de evaluare sunt prezentate în Tabelul 1.

Tabelul 1. Criteriile și întrebările de evaluare.

Criteriul de evaluare	Întrebări de evaluare
Relevanța	• Care a fost necesitatea intervenției de politică publică la etapa de elaborare a Programului? • Care sunt beneficiarii intervenției de politică publică și în ce măsură s-a luat în considerație principiul „a nu lăsa pe nimeni în urmă” la stabilirea obiectivelor? • În ce măsură sunt bine corelate obiectivele din Program cu necesitățile beneficiarilor? • În ce măsură sunt bine corelate activitățile planificate în Program cu rezultatele planificate și obținute? • În ce măsură rezultatele așteptate sunt corelate cu obiectivele din Program? • În ce măsură activitățile și obiectivele din Program sunt corelate cu alte documente de politici? • În ce măsură obiectivele din Program sunt actuale în contextul național și internațional?
Coerența	• În ce măsură intervenția de politică publică a fost corelată cu alte intervenții de politici publice cu obiective similare? • În ce măsură intervenția de politică publică a fost corelată cu angajamentele internaționale, precum Acordul de Asociere RM-UE și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) din Agenda 2030?
Eficacitatea	• Care este gradul de realizare a obiectivelor planificate în Program? • Care sunt factorii care au influențat realizarea sau nerealizarea obiectivelor? • În ce măsură putem spune că resursele investite și rezultatele obținute în procesul de implementare a Programului au avut contribuție directă la realizarea obiectivului sau atingerea impactului scontat? • Au fost rezultatele intervenției de politică publică uniform distribuite între categoriile de beneficiari? • Care este gradul de satisfacție al beneficiarilor în urma intervenției de politică publică?
Eficiența	• Care au fost sumele planificate și cheltuielile totale pentru fiecare unitate de produs și rezultat?

	• Sumele alocate din bugetul de stat sau de partenerii de dezvoltare au fost suficiente pentru realizarea obiectivelor? • În ce măsură costurile intervenției de politică publică au fost justificate, luând în considerație efectele obținute? • Au fost termenele de implementare a intervenției de politică publică respectate?
Impactul	• În ce măsură intervenția de politică publică a generat schimbări sistemice și de anvergură? • A produs intervenția de politică publică o schimbare semnificativă asupra grupurilor-țintă (inclusiv pe diferite categorii de beneficiari și pe date cât mai dezagregate)? • Au beneficiat de intervenția de politică publică toate grupurile-țintă identificate în egală măsură, inclusiv grupurile cele mai vulnerabile? • Este posibil de separat contribuția intervenției de politica publică la generarea impactului de alți factori? • Au fost generate careva efecte neplanificate în urma implementării intervenției de politică publică? • Efectele intervenției de politică publică au avut și efecte negative pentru grupurile-țintă (inclusiv pe diferite categorii de beneficiari și pe date cât mai dezagregate)?
Durabilitatea	• Care este probabilitatea că rezultatele și beneficiile intervenției de politică publică vor persista după finalizarea acesteia? • Sunt destule resurse și capacități instituționale pentru a asigura continuitatea rezultatelor și beneficiilor generate? • Cât de durabile sunt efectele și impactul intervenției de politică publică pentru diferite categorii de beneficiari (utilizând date cât mai dezagregate)?

Sursele și metodele de colectare a datelor, metodele, instrumentele și tehnicile de analiză, modalitățile de apreciere a indicatorilor care au fost utilizate în procesul de evaluare finală sunt:

- Analiza documentelor de planificare, monitorizare și raportare, a documentelor de politici conexe cu domeniile acoperite de Program, printre care: Planurile de activitate ale MEC pentru anii 2023-2025, rapoartele de activitate ale MEC pentru anii 2023-2024, Cadrul bugetar pe termen mediu și Planul național de dezvoltare pentru anii 2023-2025, 2024-2026, 2025-2027, Strategia de Dezvoltare „Educația 2030”, Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2024-2027, Acordul de Asociere RM-UE , Agenda 2030;
- Analiza statistică a datelor, disponibile la Biroul Național de Statistică sau la MEC;

- Chestionar aplicat funcționarilor publici, din cadrul MEC și din autoritățile administrative din subordinea MEC, responsabili de implementarea Programului, conform modelului prezentat în Anexa 2;
- Focus-grupuri și interviuri cu experți și funcționari publici, reprezentanți ai organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, reprezentanți ai instituțiilor de învățământ;
- Focus-grupuri și interviuri cu reprezentanți ai Grupului de referință pentru evaluare și a partenerilor de dezvoltare;
- Focus-grupuri, chestionare sau interviuri cu beneficiari și grupuri țintă, după caz;
- Analize cost-beneficiu și cost-eficacitate, analize prin utilizarea modelului resurse-produse și matricei cadrului logic.

3. Constatările evaluării

3.1. Relevanța Programului

Relevanța Programului în contextul național și internațional

Relevanța Programului în contextul național și internațional este argumentată prin faptul că atât SD „Educația 2030”, cât și Programul au fost elaborate având în vedere obiectivele și direcțiile strategice stabilite în următoarele documente: Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”; Obiectivele Dezvoltării Durabile ale ONU din Agenda 2030; Acordul de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte; Competențele-cheie pentru învățarea pe parcursul întregii vieți (Bruxelles, 2018), Declarația de la Incheon (2015); Carta Consiliului Europei cu privire la Educația pentru Cetățenie Democratică și Educația pentru Drepturile Omului.

Prin elaborarea SD „Educația 2030” și a Programului, MEC a asigurat racordarea politicilor educaționale la politicile statului și a politicilor naționale educaționale la documente și acorduri internaționale la care este parte și Republica Moldova, la documente elaborate de ONU, Consiliul Europei, Uniunea Europeană, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) și de alte organisme internaționale.

Programul este orientat la atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale ONU în domeniul educației, acestea fiind prezente în Program în calitate de ținte care urmează a fi atinse până în anul 2030. Totodată, Programul răspunde prevederilor Acordului de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, prin existența coerenței între activitățile planificate în Program și Planul național de acțiuni pentru implementare a Acordului de asociere.

În rezultatul evaluării s-a constatat că Programul cuprinde integral direcțiile prioritare de intervenții stabilite în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, este orientat spre atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă în domeniul educației, este destinat implementării SD „Educația 2030”, prin urmare este relevant atât în context național, cât și internațional.

Relevanța Programului în raport cu necesitățile beneficiarilor sistemului de educație

Elaborarea Programului și a SD „Educația 2030” s-a bazat pe constatările Raportului „Evaluarea cuprinzătoare a sectorului educațional din Republica Moldova (2019)” și este alineat la documentele de planificare strategică *Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”* și *Obiectivele Dezvoltării Durabile ale ONU*.

La etapa de elaborare a Programului au fost identificate următoarele provocări:

- Programele de studii nu satisfac deplin cerințele pieței muncii, calificările acordate de instituțiile de învățământ sunt slab ancorate în contextul economic al Republicii Moldova și al tendințelor inovative din cadrul domeniilor de formare profesională la nivel internațional.

- Declinul accentuat al populației școlare, însoțit de amplificarea problemelor privind accesul la educație, în primul rând, a copiilor, elevilor, studenților din mediile vulnerabile; tendința modestă în evoluția indicatorilor de participare școlară (la testări naționale și internaționale), promovarea incluziunii și integrării socioemoționale a celor ce învață, promovarea egalității de gen, educației pentru sustenabilitate, democrație, interculturalitate, multilingvism, pentru pace și cetățenie activă.
- Deficit general de cadre didactice și manageriale calificate, bine pregătite și motivate (cu precădere, în rândul tinerilor absolvenți de studii cu profil pedagogic) și diminuarea motivației pentru cariera în domeniul educației.
- Promovarea insuficientă din perspectiva asigurării calității educației a politicilor sociale și comunitare în educație, mai ales în privința serviciilor sociale pentru grupuri dezavantajate, precum și a celor educați în și prin familie și a cooperării dintre școală, autorități și familie.
- Progrese modeste ale sistemului educațional în asigurarea unui mediu favorabil de învățare pentru toți cei ce învață la nivel de curriculum, la nivel de proces, la nivel de evaluare a rezultatelor învățării, la nivel de condiții psihosociale și organizaționale.
- Progresul lent de promovare a noilor medii, resurse deschise și tehnologii în educație, inclusiv aplicarea inefficientă a TIC în educație și asigurarea modestă a acestora cu softuri educaționale moderne.
- Insuficiența, ineficiența și slaba calitate a învățării și educației elevilor, tinerilor și adulților, racordarea redusă a educației nonformale și informale cu educația formală.
- Rezultate slabe ale politicilor privind cercetarea științifică în cadrul universitar (corelarea insuficientă a activităților de instruire cu activitățile de cercetare, nivelul scăzut de corelare a învățământului superior cu cercetarea și piața muncii etc.).
- Management educațional mai puțin eficient la nivel de sistem și subsistem privind: proiectarea strategică, comunicarea organizațională, gestionarea rețelei instituțiilor de învățământ de toate nivelurile, luarea deciziilor, dezvoltarea capacităților instituționale și de sistem. Se constată o desincronizare în raportul finanțării diferitor niveluri ale sistemului de învățământ, precum și raportul dintre nivelul de salarizare a educatorilor, cadrelor didactice din educația timpurie, din învățământul primar, gimnazial și liceal, din învățământul profesional tehnic și din învățământul superior.

Pentru a răspunde la provocările identificate, dar și pentru racordarea politicilor educaționale la politicile statului și a politicilor naționale educaționale la documente și acorduri internaționale la care este parte și Republica Moldova, în Program au fost stabilite 9 obiective generale, preluate din SD „Educația 2030”, și 75 de obiective specifice.

Obiectivele generale și specifice ale Programului acoperă integral aria provocărilor identificate, pentru fiecare provocare fiind stabilit un obiectiv general și mai multe obiective specifice. Totodată, obiectivele Programului presupun intervenții mult mai extinse și vizează intervenții pe toate nivelele de învățământ cu impact pentru toți beneficiarii sistemului de educație. Obiectivele și acțiunile din Program acoperă majoritatea direcțiilor prioritare de acțiune stabilite în SD „Educația 2030” și au ca scop creșterea calității sistemului de educație din țară, inclusiv prin dotarea instituțiilor cu echipamentele și tehnologiile necesare, asigurarea unui climat favorabil pentru elevi și cadrele

didactice, perfecționarea programelor de studii, perfecționarea sistemului de formare inițială și continuă a cadrelor didactice, îmbunătățirea accesului la educație și a incluziunii la toate nivelele de învățământ etc. Aspectele menționate justifică relevanța Programului în raport cu necesitățile beneficiarilor sistemului de educație atât la etapa de elaborare a Programului, cât și la etapa de evaluare finală.

Beneficiarii direcți ai Programului sunt copiii de vârstă preșcolară, elevii din învățământul general, studenții și cursanții care vor avea oportunități extinse de ași realiza capabilitățile educaționale, de ași trasa și urma propriile trasee educaționale, de a se realiza în plan personal și profesional. Beneficiarii indirecți ai Programului sunt cadrele didactice din sistem de la toate nivelurile, cercetătorii, părinții, comunitățile locale și angajatorii.

La etapa de elaborare a Programului a fost luat în vedere principiul „a nu lăsa pe nimeni în urmă”, având în vedere grupurile vulnerabile atunci când au fost planificate intervențiile de politică publică. În acest context, putem menționa obiective specifice 1.3, 2.4-2.7, 2.9-2.11, 4.2.

Relevanța obiectivelor Programului din perspectiva calității formulării acestora

În urma analizei obiectivelor generale și specifice se constată că obiectivele generale sunt preluate integral din SD „Educația 2030” fără a fi ajustate la perioada de implementare a Programului, numărul de obiective specifice este foarte mare și se atestă o discrepanță a numărului de obiective specifice care se referă la un obiectiv general, numărul obiectivelor specifice ce corespund unui obiectiv general fiind cuprins între 3 și 13. Mai multe dintre obiectivele specifice ale Programului nu sunt formulate pe baza principiului SMART, astfel pentru mai multe obiective specifice nu sunt clar definiți indicatorii de rezultat și valorile țintă ale acestora. Astfel de obiective specifice sunt, de exemplu, următoarele: 1.1, 1.6, 1.9, 1.10, 2.5, 2.12, 2.13, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 4.1, 5.4-5.9, 5.13, 7.1, 7.3, 8.1, 8.3, 8.4, 9.1, 9.3, 9.5-9.7. Faptul că aceste obiective nu sunt formulate SMART implică un grad mic de relevanță, deoarece nu este clar definit rezultatul, dar aceasta nu înseamnă că acțiunile propuse în majoritatea obiectivelor menționate nu sunt relevante.

Alte obiective specifice fac referire la unele date care nu sunt evaluate și publicate anual, inclusiv nu este cunoscută valoarea de referință pentru datele menționate în obiectivul specific ceea ce face ca obiectivele respective să nu poată fi măsurate. De exemplu, obiectivul specific 1.3 cu următorul conținut „Dezvoltarea, inclusiv digitală, a sistemului de recunoaștere a învățării în diferite contexte pentru promovarea progresului educațional, a mobilității academice, în vederea îndeplinirii angajamentelor asumate prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, astfel încât până în anul 2025 centrele de validare a rezultatelor de învățare obținute în diferite contexte vor asigura în proporție de 30% nevoile respective” se face referință la faptul că în rezultatul implementării obiectivului până în anul 2025 centrele de validare a rezultatelor de învățare obținute în diferite contexte vor asigura în proporție de 30% nevoile de recunoaștere a învățării în diferite contexte, însă nu este făcută nici o referință la proporția de acoperire în momentul elaborării programului sau la un studiu de analiză a situației privind nevoile de recunoaștere a învățării în diferite contexte. Totodată, menționăm că partea relevantă a obiectivului este cea în care este menționată necesitatea ca statul să dezvolte serviciul de recunoaștere a învățării în diferite contexte prin extinderea centrelor instituite în

acest scop, inclusiv prin digitalizarea proceselor. Alte obiective specifice cu formulare similară sunt, de exemplu, următoarele: 2.8, 3.10, 5.12, 7.4.

În formularea altor obiective specifice nu există concordanță între acțiunea propusă pentru a fi întreprinsă și indicatorul care se așteaptă a fi îmbunătățit. De exemplu, în obiectivul specific 1.5 cu următorul conținut „Urmărirea traseului profesional al absolvenților la nivel de sistem și a angajării în domeniul de pregătire, astfel încât inserția pe piața muncii a absolvenților din învățământul profesional tehnic și superior să crească cu cel puțin 10%” faptul că se va institui un mecanism de urmărire a traseului profesional al absolvenților la nivel de sistem și a angajării în domeniul de pregătire nu înseamnă că, fără alte intervenții, va crește inserția pe piața muncii a absolvenților din învățământul profesional tehnic și superior. Alte obiective specifice cu formulare similară sunt, de exemplu, următoarele: 1.7, 1.12, 2.6, 2.7, 5.10.

Totodată, având în vedere și faptul că pentru fiecare dintre obiectivele generale sunt stabilite mai multe obiective specifice (pentru unele obiective generale sunt stabilite mai mult de 10 obiective specifice), se constată că realizarea fiecărui obiectiv specific are o contribuție diferită la atingerea obiectivului general. Unele obiective specifice nu au nici un aport la realizarea obiectivului general, cum ar fi spre exemplu obiectivele specifice 1.13 și 5.11.

Printre acțiunile planificate în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului există unele care se întâmplă în fiecare an, indiferent dacă ar fi fost aprobat Programul sau nu. Printre aceste activități sunt aprobarea comenzii de stat, desfășurarea unor formări sau instruirii etc. Astfel de activități, care se întâmplă permanent, nu este recomandat să fie prezente într-un document de politici, deoarece nu aduc o valoare adăugată documentului.

În concluzie, cele 9 obiective generale, cu toate că nu sunt formulate SMART, pentru ele în SD „Educația 2030” au fost stabilite mai multe direcții prioritare de acțiune care cuprind o gamă foarte largă de intervenții și au fost stabiliți o gamă largă de indicatori de monitorizare și de impact, valorile acestora care urmează a fi atinse până în anul 2030, inclusiv valorile acestora planificate pentru a fi atinse până în anul 2025. O parte dintre acești indicatori sunt acceptați la nivel internațional ca fiind indicatori de bază ce caracterizează un sistem de educație. Aspectele menționate justifică relevanța obiectivelor generale atât la etapa de elaborare a Programului, cât și la etapa de evaluare finală.

Pentru mai multe dintre obiectivele specifice, în particular pentru cele menționate, gradul de relevanță este foarte mic, deoarece nu este clar și măsurabil rezultatul, sau are un impact minor asupra realizării obiectivului general. Prin urmare, este important ca în procesul de elaborare a documentului de politici să fie respectate recomandările cu privire la formularea obiectivelor.

Totodată, trebuie de menționat faptul că acțiunile specificate în cadrul acestor obiective specifice, pentru majoritatea cazurilor, sunt necesare de a fi implementate, ele acoperă unele direcții prioritare de intervenție din SD „Educația 2030” și sunt necesare pentru dezvoltarea sectorului de educație. În chestionarul aplicat funcționarilor publici din cadrul MEC și din autoritățile administrative din subordinea MEC, responsabili de implementarea Programului, majoritatea acțiunilor din Planul de implementare a Programului au fost apreciate a fi relevante, atât la etapa de elaborare a Programului, cât și la etapa de evaluare finală.

3.2. Coerența Programului

Coerența între Program și documentele de politici publice aprobate la nivel național sau angajamentele asumate la nivel internațional

Analiza efectuată arată că Programul este elaborat în corelare cu obiectivul „Garantarea educației corespunzătoare și de calitate pentru toți pe tot parcursul vieții” prevăzut în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, cele 3 obiective specifice de la obiectivul general 3, cât cu direcțiile prioritare în domeniul educației de la punctul 5.26 din Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”. În Program sunt obiective și acțiuni care acoperă integral domeniile prioritare de intervenție enunțate în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.

Totodată, analiza arată că Programul este orientat la atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale ONU din Agenda 2030 în domeniul educației, anume obiectivul 4 (4.1 – 4.7), acestea fiind prezente în Program în calitate de ținte care urmează a fi atinse până în anul 2030. Cea mai mare pondere la realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă o au activitățile planificate la obiectivele 1, 2 și 5 din Program.

Programul este alineat și la angajamentele asumate prin articolele 122 și 123 din Acordul de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, în mare parte fiind de activități planificate la obiectivele 1, 2, 5 și 6 din Program.

Totodată, în urma analizei Planurilor de activitate ale MEC pentru anii 2023-2025, a Cadrului bugetar pe termen mediu și a Planului național de dezvoltare pentru anii 2023-2025, 2024-2026, 2025-2027, a Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2024 – 2027 se constată existența unei corelări între documentele menționate și Program.

În concluzie, există coerență între Program și documentele de politici publice aprobate la nivel național sau angajamentele asumate la nivel internațional.

Consistența și logica dintre obiective, intervenții și resursele disponibile pentru implementarea Programului

Obiective generale ale Programului coincid cu obiectivele generale din SD „Educația 2030”, pentru care au fost stabilite mai multe direcții prioritare de acțiune care cuprind o gamă foarte largă de intervenții ce trebuie realizate în perioada 2023-2030 pentru toate nivelurile de învățământ. Pentru realizarea obiectivelor generale ale Programului au fost stabilite 75 de obiective specifice, care acoperă majoritatea direcțiilor prioritare de acțiune stabilite în SD „Educația 2030”, și peste 200 de activități pentru realizarea obiectivelor specifice, stabilite în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului.

Având în vedere că cele 75 de obiective specifice ale Programului acoperă majoritatea direcțiilor prioritare de acțiune stabilite în SD „Educația 2030”, consistența intervențiilor propuse este mare, iar logica intervențiilor este de a obține rezultate în intervalul de timp pentru implementarea SD „Educația 2030”, nu neapărat până la finalizarea implementării Programului. Totodată, necesitatea identificării

resurselor financiare externe pentru realizarea unor activități din Program este un factor care poate justifica extinderea termenelor pentru realizarea unor intervenții planificate. La momentul aprobării Programului, de la partenerii de dezvoltare urmau să fie identificați peste 1,2 miliarde de lei pentru realizarea Programului. În mare parte, această sumă a fost acoperită prin elaborarea unui nou proiect cu Banca Mondială în domeniul învățământului general în valoare de 60 de milioane USD, inclusiv 20 de milioane USD sub formă de grant.

3.3. Eficacitatea Programului

Evaluarea gradului de realizare a obiectivelor și acțiunilor din Program a fost realizată în rezultatul analizei rapoartelor de activitate ale MEC pentru anii 2023-2024 și a Chestionarului privind realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Programului (Anexa 2).

În Program sunt stabilite 9 obiective generale și 75 de obiective specifice. Planul de acțiuni pentru implementarea Programului conține 208 acțiuni. Dintre acțiunile planificate, 90 de acțiuni au fost realizate, 90 de acțiuni sunt în curs de realizare, 28 de acțiuni nu au fost realizate. Dintre acțiunile care sunt în curs de realizare, 31 de acțiuni sunt apreciate cu grad sporit de finalizare până la finalizarea Programului.

Tabelul 2. Statutul acțiunilor din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului, în septembrie 2025.

Obiectiv general	Obiective specifice	Total acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Acțiuni în curs de realizare	Acțiuni nerealizate
Obiectiv general 1. Racordarea educației la cerințele și nevoile pieței muncii din perspectiva dezvoltării sustenabile, prin restructurarea mecanismelor de dezvoltare a capitalului uman.	13	39	21	14	4
Obiectiv general 2. Asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți pe întreg parcursul vieții.	13	43	11	30	2
Obiectiv general 3. Asigurarea sistemului educațional de toate nivelurile și formele de învățământ cu personal didactic/științifico-didactic și managerial calificat, competent, motivat și competitiv.	10	27	17	9	1

Obiectiv general 4. Consolidarea coeziunii socioeducaționale pentru educație de calitate prin conjugarea eforturilor tuturor actanților procesului educațional.	3	8	7	1	0
Obiectiv general 5. Crearea noilor medii, eficiente și motivante, de dezvoltare și învățare pe parcursul vieții pentru toți cetățenii.	13	23	9	9	5
Obiectiv general 6. Îmbunătățirea funcționalității sistemului educațional prin implementarea eficientă a tehnologiilor digitale pentru asigurarea calității și sustenabilității educației.	4	20	10	7	3
Obiectiv general 7. Asigurarea oportunităților de învățare și educație pentru toți cetățenii pe tot parcursul vieții în context formal, nonformal și informal.	6	10	3	4	3
Obiectiv general 8. Promovarea inovațiilor și a schimbărilor în educație prin dezvoltarea cercetării științifice.	6	17	6	4	7
Obiectiv general 9. Creșterea performanțelor sectorului Educație prin eficientizarea rețelei, modernizarea infrastructurii și consolidarea capacității manageriale și a culturii calității la toate nivelurile sistemului educațional.	7	21	6	12	3
Total	75	208	90	90	28

Circa 60% dintre acțiunile din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului au termen de realizare trimestrul IV, anul 2025, ceea ce justifică faptul că o mare parte din acțiuni sunt în proces de realizare la etapa de evaluare a programului. O parte din acțiunile în curs de realizare sunt estimate pentru a fi finalizate până la finalizarea Programului, o altă parte vor fi finalizate într-un timp scurt după finalizarea termenului planificat, iar pentru unele dintre acțiuni a fost extins termenul de implementare, fiind planificate deja în actele de planificare pentru termen mediu.

În continuare va fi efectuată analiza detaliată pentru fiecare obiectiv general în parte, fiind evaluat gradul de realizare a obiectivului specific, precum și măsurarea importanței relative a obiectivelor. Va fi estimat gradul de realizare a obiectivului în funcție de activitățile realizate și rezultatele obținute, estimarea acestuia nu este neapărat direct proporțională cu ponderea activităților realizate din totalul de activități planificate. Estimarea gradului de realizare a obiectivului este subiectivă, în special pentru

situațiile în care nu există o concordanță între obiectivul specific și acțiunile planificate în cadrul acestui obiectiv, iar astfel de situații nu sunt puține, sau pentru situațiile în care formularea obiectivului specific nu este SMART. De regulă, factorii care au dus la nerealizarea obiectivelor sunt: neconcordanță între obiectivul specific și acțiunile planificate, lipsa resurselor financiare planificate pentru a fi valorificate până la termenul limită de implementare a Programului. În cele mai dese cazuri, pentru obiectivele specifice cu un grad sporit de realizare, resursele investite au avut o contribuție directă la realizarea obiectivului, însă pentru majoritatea obiectivelor specifice nu au fost disponibile date pentru a face o apreciere pentru fiecare obiectiv în parte. Totodată, din cauza numărului foarte mare de obiective specifice nu a fost posibil de identificat date pentru a evalua gradul de satisfacție a beneficiarilor.

Va fi estimat gradul de contribuție a obiectivului specific la realizarea obiectivului general prin acordarea calificativului înalt, mediu sau scăzut, în mare parte bazându-ne pe acțiunile planificate, realizarea acestora și rezultatele obținute, contribuția acestora la realizarea obiectivului general, în ce măsură obiectivul este formulat corect.

Obiectivul general 1. Racordarea educației la cerințele și nevoile pieței muncii din perspectiva dezvoltării sustenabile, prin restructurarea mecanismelor de dezvoltare a capitalului uman.

Pentru realizarea obiectivului au fost stabilite 13 obiective specifice și au fost planificate pentru a fi realizate 39 de acțiuni. Dintre acțiunile planificate, 21 de acțiuni au fost realizate, 14 acțiuni sunt în curs de realizare, 4 acțiuni nu au fost realizate. Dintre acțiunile care sunt în curs de realizare, 7 acțiuni sunt apreciate cu grad sporit de finalizare până la finalizarea Programului.

Obiectivul specific 1.1. Valorificarea capacităților Observatorului pieței muncii prin diagnosticarea nevoilor actuale și de perspectivă de competențe și cadre pentru piața muncii, sincronizând comanda de stat de pregătire cantitativă și calitativă a resurselor umane cu nevoile pieței muncii.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 2, gradul de realizare a obiectivului – 100%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

În cadrul obiectivului specific au fost planificate acțiuni care trebuie să se întâmple anual și anume elaborarea Raportului anual privind diagnosticarea nevoilor pieței muncii în etapa actuală și de perspectivă și utilizarea datelor și analizelor obținute la elaborarea Comenzii de stat. Este o activitate care trebuie realizată anul, dar nu este o activitate care neapărat trebuie inclusă într-un document de politici publice.

Obiectivul specific 1.2. Dezvoltarea și operaționalizarea până în anul 2025 a Cadrului operațional al calificărilor conform principiilor Cadrului european al calificărilor, inclusiv prin elaborarea a cel puțin 35% din numărul de standarde de calificare relevante pieței muncii, prin actualizarea Nomenclatoarelor pentru învățământul profesional tehnic și superior și prin asigurarea funcționalității Registrului național al calificărilor.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 7, acțiuni realizate – 4, acțiuni în curs de realizare – 3, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific au fost planificate și realizate acțiuni care contribuie semnificativ la realizarea obiectivului general printre care menționăm actualizarea Cadrului Național al Calificărilor, dezvoltarea Cadrelor de Calificări Sectoriale conform CAEM (au fost elaborate 3 din 4 cadre sectoriale), elaborate peste 240 de standarde de calificare, mai mult decât a fost planificat, actualizarea și aprobarea Nomenclatoarelor domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru învățământul profesional tehnic și superior, asigurarea funcționalității Registrului Național al Calificărilor. Alte două activități importante aprobarea Listei profesiilor reglementate și elaborarea și avizarea internațională a Raportului de referințiere a Cadrului Național al Calificărilor la Cadrul European al Calificărilor sunt în curs de realizare și este extinsă perioada de realizare. Este necesar de finalizat activitățile planificate și de continuat dezvoltarea Cadrelor de Calificări Sectoriale conform CAEM și elaborarea standardelor.

Obiectivul specific 1.3. Dezvoltarea, inclusiv digitală, a sistemului de recunoaștere a învățării în diferite contexte pentru promovarea progresului educațional, a mobilității academice, în vederea îndeplinirii angajamentelor asumate prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, astfel încât până în anul 2025 centrele de validare a rezultatelor de învățare obținute în diferite contexte vor asigura în proporție de 30% nevoile respective.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 8, acțiuni realizate – 2, acțiuni în curs de realizare – 5, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 40%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

În cadrul obiectivului specific au fost planificate și realizate acțiuni cum ar fi digitalizarea arhivelor actelor de studii acordate anterior anului 2008, instituirea punctului național de contact „Europass”, dar majoritatea activităților nu au fost realizate. Este necesar să fie continuat efortul pentru actualizarea cadrului normativ privind recunoașterea învățării în convergență cu recomandările internaționale și europene crearea centrelor pe niveluri și domenii de formare profesională, pentru validarea rezultatelor învățării obținute în diferite contexte.

Obiectivul specific 1.4. Promovarea, ca răspuns la nevoile pieței muncii, a programelor de studii superioare noi, inclusiv a celor interdisciplinare și comune cu universitățile din afara țării, astfel încât până în anul 2025 va crește numărul de programe interdisciplinare și comune cu cel puțin câte un program pentru un domeniu profesional.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 10%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

În cadrul obiectivului specific a fost planificată o singură activitate care nu a fost realizată, totodată numărul de programe comune realizate de universitățile din Republica Moldova în comun cu universități din afară a crescut.

Obiectivul specific 1.5. Urmărirea traseului profesional al absolvenților la nivel de sistem și a angajării în domeniul de pregătire, astfel încât inserția pe piața muncii a absolvenților din învățământul profesional tehnic și superior să crească cu cel puțin 10%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni în curs de realizare – 3, gradul de realizare a obiectivului – 10%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

În cadrul obiectivului specific au fost inițiate câteva acțiuni cu un grad înalt de dificultate în realizarea cărora s-a avansat puțin, dar acestea au un grad scăzut de contribuție la realizarea obiectivului general.

Obiectivul specific 1.6. Dezvoltarea rețelei instituțiilor de învățământ profesional tehnic, inclusiv a sistemului dual, în corespundere cu necesitățile specifice ale pieței muncii, prin implementarea strategiilor inovative, asigurând cadrul normativ, organizațional, financiar, metodologic și curricular.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 7, acțiuni realizate – 6, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 95%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific au fost planificate și realizate acțiuni care contribuie semnificativ la realizarea obiectivului general printre care menționăm dezvoltarea cadrului normativ și metodologic privind dezvoltarea învățământului profesional tehnic dual, atragerea companiilor în prestarea programelor de formare profesională prin învățământul dual, actualizarea Cadrului de Referință al Curriculumului pentru învățământul profesional tehnic. S-a constatat o creștere considerabilă a numărului de elevi admiși la învățământul profesional tehnic dual și a numărului de companii implicate în acest proces. Fiind un obiectiv cu grad înalt de contribuție la realizarea obiectivului general este necesară continuarea eforturilor în acest sens.

Obiectivul specific 1.7. Asigurarea cadrului normativ de stimulare a agenților economici în vederea creșterii până în anul 2025 cu cel puțin 3% a investițiilor în sistem.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni realizate – 3, gradul de realizare a obiectivului – 100%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 97/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual, prin care se stabilește pentru unitățile economice un mecanism de compensare a costurilor pentru participare la realizarea învățământului dual. În acord cu aceasta, preponderent sunt compensate o parte din costurile unităților economice pentru remunerarea elevilor și salariului maiștrilor-instructori.

În scopul implementării conceptului de Școală-model, pe parcursul anilor 2024-2025 au fost atrase surse în valoare de 17 milioane de lei de la agenți economici din Republica Moldova, fondurile fiind utilizate pentru renovarea instituțiilor de învățământ sau dotarea acestora cu echipamente și tehnică.

Obiectivul specific 1.8. Promovarea parteneriatelor dintre instituțiile de învățământ profesional tehnic, superior, de formare continuă, de educație a adulților și agenții economici ca factor de îmbunătățire a calității studiilor și angajabilității absolvenților, astfel încât numărul de instituții implicate în proiecte de parteneriat să crească cu cel puțin 5% anual.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 10%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

În cadrul obiectivului specific a fost planificată o singură activitate care nu a fost realizată, totodată au fost desfășurate ședințe de încurajare a parteneriatelor.

Obiectivul specific 1.9. Actualizarea mecanismelor de constituire a comenzii de stat privind pregătirea resurselor umane pentru economia națională.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni realizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 100%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

În cadrul obiectivului specific a fost planificată o acțiune care trebuie să se întâmple anual, similare cu cele planificate la obiectivul specific 1.1.

Obiectivul specific 1.10. Dezvoltarea politicilor de racordare a învățământului la cerințele actuale și de perspectivă ale pieței muncii prin fortificarea dialogului social cu comitetele sectoriale, comisiile de comerț și industrii, asociațiile patronale, sindicatele și asociațiile profesionale.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni realizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 70%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

În cadrul obiectivului specific a fost planificată o acțiune care trebuie să se întâmple anual și nu este o activitate care neapărat trebuie inclusă într-un document de politici publice.

Obiectivul specific 1.11. Promovarea educației antreprenoriale, economice și financiare în curriculum pentru toate nivelurile sistemului de învățământ, astfel încât până în anul 2025 cel puțin 60% dintre educabili să posede competențele respective (în raport cu specificul vârstei și finalitățile proiectate).

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

În conformitate cu Planul-cadru pentru studii superioare de licență, master și integrate, aprobat prin Ordinul MEC nr. 510 din 07.04.2025, la programele de studii superioare de licență și integrate, componenta de orientare socio-umanistică conține cursuri de inițiere juridică. Elaborarea noilor Curricula pentru învățământul general este în proces.

Obiectivul specific 1.12. Dezvoltarea sistemului de ghidare în carieră în raport cu oportunitățile fiecărui nivel de învățământ, dinamica pieței muncii și particularitățile individuale ale fiecărui educabil, astfel încât până în anul 2025 să se sincronizeze cererea și oferta educațională.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific au fost planificate și realizate cursurilor de formare continuă a cadrelor didactice și a managerilor privind formarea competențelor de ghidare în carieră a celor ce învață în noile condiții educaționale și socioeconomice, a fost aprobat Ghidul practic pentru elevi „Orientarea vocațională în domeniul profesional tehnic din Republica Moldova”.

Obiectivul specific 1.13. Asigurarea revenirii tinerilor din grupul NEET la studii în diferite forme, astfel încât până în anul 2025 rata tinerilor NEET din categoria de vârstă 15-29 de ani să constituie cel mult 23%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni realizate – 0, acțiuni în curs de realizare – 1, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 10%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

În cadrul obiectivului specific a fost planificată elaborarea și implementarea mecanismului de identificare a tinerilor din grupul NEET și a nevoilor acestora în instruire și educație, dar acțiunea nu a fost realizată.

Obiectivul general 2: Asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți pe întreg parcursul vieții.

Pentru realizarea obiectivului au fost stabilite 13 obiective specifice și au fost planificate pentru a fi realizate 43 de acțiuni. Dintre acțiunile planificate, 11 acțiuni au fost realizate, 30 de acțiuni sunt în curs de realizare, 2 acțiuni nu au fost realizate. Dintre acțiunile care sunt în curs de realizare, 6 acțiuni sunt apreciate cu grad sporit de finalizare până la finalizarea Programului.

Obiectivul specific 2.1. Asigurarea până în anul 2025 a accesului de 20% al copiilor de vârstă 2 ani la educație antepreșcolară și de 80% al copiilor de vârstă de (2)3 ani până la 6 ani la educația timpurie de calitate.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific a fost planificat elaborarea cadrului normativ privind serviciile alternative de îngrijire a copiilor și dezvoltarea sistemului de înscriere electronică a copiilor în instituțiile de educație timpurie, în special în zonele urbane, cu un număr sporit al populației. Prin Hotărârea Guvernului 527/2023 au fost aprobate regulamentele cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor. Totodată, în conformitate cu datele BNS, rata de cuprindere în educația timpurie a crescut la 87,6% în 2024.

Obiectivul specific 2.2. Asigurarea accesului la învățământul primar și gimnazial de calitate pentru toți elevii, astfel încât rata de cuprindere în învățământ până în anul 2025 să constituie 92%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific a fost planificat monitorizarea copiilor și tinerilor în situații de risc prin sisteme locale, inclusiv a celor refugiați din Ucraina, pentru a asigura diminuarea abandonului școlar.

Obiectivul specific 2.3. Sincronizarea ratei de participare în învățământul superior în raport cu domeniile prioritare pentru dezvoltarea socioeconomică a țării și cu necesitățile actuale ale populației de vârstă cuprinsă între 30 și 34 ani, ajungând până în anul 2025 la 15%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 2, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

În cadrul obiectivului specific au fost planificate două acțiuni desfășurate periodic în funcție de resursele disponibile, elaborarea Planului de admitere realizat în baza datelor marketingului educațional și promovarea specialităților și motivarea tinerilor pentru admiterea la specialități necesare economiei naționale, dar care au un grad scăzut de contribuție la realizarea obiectivului.

Obiectivul specific 2.4. Asigurarea până în anul 2025 a condițiilor pentru educație incluzivă de calitate pentru toți, inclusiv pentru copiii refugiaților din Ucraina, în cel puțin 60% dintre instituțiile de învățământ.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 8, acțiuni realizate – 2, acțiuni în curs de realizare – 5, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific au fost planificate și realizate acțiuni care contribuie semnificativ la realizarea obiectivului general printre care menționăm aprobarea Programului național de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2023-2027, au fost elaborate și aprobate Standardele minime de dotare a instituțiilor de învățământ general cu mijloace și tehnologii informaționale și internet și Standardele de dotare minimă a laboratoarelor de fizică, chimie și biologie din instituțiilor de învățământ, circa 100 de grădinițe au fost dotate cu echipamente și dispozitive asistive pentru dezvoltarea abilităților senzoriale ale copiilor cu deficiențe de văz și auz, a fost aprobat prin ordinul nr.198/2024 lista de școli model și a conceptului de școală model, un nou lot de 462 de seturi de echipamente de sprijin, în valoare de peste 2 milioane de lei a fost distribuit în 30 de instituții de învățământ, 200 grădinițe au fost echipate cu mobilier și echipamente de robotică, CRAP și structurile teritoriale de asistență psihopedagogică au fost dotate cu 158 de laptopuri și 500 de dispozitive asistive pentru copiii cu dizabilități de văz și auz.

Obiectivul specific 2.5. Valorificarea resurselor administrației publice locale, comunității, familiei în asigurarea și promovarea educației incluzive a copiilor și elevilor, în special a celor cu nevoi speciale, din familii vulnerabile, în situații de risc și/sau cu comportament deviant.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni în curs de realizare – 3, gradul de realizare a obiectivului – 60%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

În cadrul obiectivului specific autorităților publice locale urmau să intensifice activitățile de asigurare a copiilor cu CES și a celor din familii vulnerabile, în situații de risc și/sau cu comportament deviant cu servicii de transport la nivel comunitar, asigurarea accesului la serviciile educaționale.

Obiectivul specific 2.6. Crearea condițiilor de socializare, adaptare psihosocială și educațională, de asistență psihologică a persoanelor care învață, în special a celor din familii vulnerabile, în situații de risc și/sau a celor cu comportament deviant și a celor cu nevoi speciale, astfel încât rezultatele acestora până în anul 2025 să crească cu 30%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 10, acțiuni realizate – 2, acțiuni în curs de realizare – 8, gradul de realizare a obiectivului – 60%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific au fost planificate și realizate acțiuni care contribuie semnificativ la realizarea obiectivului general printre care menționăm identificarea și valorificarea acțiunilor de recuperare, remediere și sprijinire a progresului de învățare pentru toți elevii pentru depășirea repercusiunilor situației pandemice în perioada existenței nevoilor respective, instruirea cadrelor didactice și a personalului din servicii de educație incluzivă privind utilizarea tehnologiilor asistive pentru diverse grupuri de copii cu necesități speciale (senzoriale, locomotorii, spectrul autist), sporirea accesului copiilor cu CES la serviciile specializate în cadrul instituțiilor de învățământ general: asistență logopedică, psihopedagogică și psihologică, asistența copiilor cu tulburări din spectrul autist, cu dizabilități de auz și de văz, a copiilor cu dizabilități intelectuale severe.

O mare parte dintre activitățile planificate sunt în proces de realizare, o parte dintre ele sunt planificate și în Program național de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2024-2027. Totodată, au fost elaborat și realizat Programul de remediere 2025 din Republica Moldova a fost lansat de Ministerul Educației pentru a sprijini elevii de clasa a IX-a cu dificultăți la matematică, în contextul rezultatelor slabe la examenele naționale prin care au fost sprijiniți peste 6000 de copii, a fost realizată campania „Matematica de la egal la egal” pentru a sprijini elevii de clasa a IX-a în pregătirea examenului la matematică. De asemenea, au fost organizate numeroase sesiuni de formare pentru specialiștii Serviciilor de Asistență Psihopedagogică (SAP) și cadrele didactice, cu un număr de 700 de profesori care au participat la 27 de ateliere online pe tema asistenței educaționale a elevilor cu dizabilități intelectuale. Reorganizarea Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică (CRAP) a fost finalizată, conform Hotărârii Guvernului 1042/2023, asigurând trecerea Serviciilor de Asistență Psihopedagogică (SAP) în gestiunea sa. Au fost aprobate noi norme de personal pentru instituțiile publice de învățământ primar și secundar, care prevăd instituirea posturilor de psiholog, logoped, psihopedagog și cadru didactic de sprijin, cu criterii clare de normare în funcție de numărul și tipul de dizabilități ale elevilor

Obiectivul specific 2.7. Diminuarea fenomenului de abandon școlar, bullying și de violență (în special, violența de gen) în instituțiile de învățământ și în comunități, în special a celor din familii vulnerabile, în situații de risc și/sau a celor cu comportament deviant și a celor cu nevoi speciale, astfel încât până în anul 2025 numărul de cazuri identificate pentru care se acordă asistență să crească cu 40%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni în curs de realizare – 3, gradul de realizare a obiectivului – 70%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

A fost implementat un nou format de raportare în sistemul educațional, dedicat cazurilor de bullying, ceea ce permite o monitorizare mai eficientă, au fost instruite peste 600 de cadre didactice, au fost elaborate Instrucțiunea privind prevenția și postvenția comportamentului suicidal în mediul școlar și Instrucțiunea cu privire la procedurile de prevenire și postvenție a sarcinii în perioada adolescenței.

Obiectivul specific 2.8. Asigurarea educației pentru sănătate a copiilor și tinerilor privind reziliența psihoemoțională și formarea deprinderilor de viață, astfel încât până în anul 2025 numărul de copii și tineri ce manifestă competențele respective să crească cu cel puțin 50%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni realizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

Au fost incluse în curricula la disciplinele școlare a modulelor de educație pentru sănătate.

Obiectivul specific 2.9. Asigurarea incluziunii prin activitățile extrașcolare și de petrecere a timpului liber, astfel încât până în anul 2025 cel puțin 50% dintre copiii, în special a celor din familii vulnerabile, în situații de risc și/sau a celor cu comportament deviant și a celor cu nevoi speciale să fie incluși în activități extrașcolare.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni realizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 70%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

Au fost extinse posibilitățile de organizare a activităților extrașcolare din perspectiva incluziunii prin inaugurarea a 81 de laboratoare EduTech în școli din Moldova. Proiectul EduTech Lab a oferit un sprijin educațional integrat pentru peste 47.000 de copii — refugiați și membri ai comunităților din țară — care beneficiază acum de acces la educație formală și activități complementare.

Obiectivul specific 2.10. Promovarea în cadrul instituțiilor de învățământ general, în centrele pentru copii și tineret, în centrele de creație și în alte structuri de educație extrașcolară a activităților de educație nonformală, astfel încât până în anul 2025 numărul de copii cuprinși în activitățile nonformale să constituie cel puțin 60%, iar al celor înscriși în activitățile centrelor de creație în diferite domenii să crească cu 40%, în special a celor din familii vulnerabile, în situații de risc și/sau a celor cu comportament deviant și a celor cu nevoi speciale.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 4, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 3, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

În cadrul obiectivului specific au fost aprobate Regulamentului – cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ extrașcolar, Planului-cadru pentru instituțiile de învățământ extrașcolar artistic complementar - școli de arte (muzică, teatru, arte plastice, dans).

Obiectivul specific 2.11. Dezvoltarea școlilor de arte și a școlilor sportive, astfel încât până în anul 2025 numărul de participanți să crească cu 3-5% anual, în special a celor din familii vulnerabile, în situații de risc și/sau a celor cu comportament deviant și a celor cu nevoi speciale.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 2, gradul de realizare a obiectivului – 70%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

În cadrul obiectivului specific a fost aprobat Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ extrașcolar artistic complementar-școli de arte (muzică, teatru, arte plastice, dans).

Obiectivul specific 2.12. Promovarea egalității de gen în educație și prin educație ca factor de realizare a educației sociale, astfel încât până în anul 2025 să se reducă disparitățile de gen conexe cu domeniul educațional.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni în curs de realizare – 2, gradul de realizare a obiectivului – 70%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

Au fost realizate cursuri de formare continuă a cadrelor didactice în domeniul egalității de gen.

Obiectivul specific 2.13. Asigurarea condițiilor pentru prestarea serviciilor educaționale în limbajul mimico-gestual și Braille.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 10%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

Obiectivul general 3: Asigurarea sistemului educațional de toate nivelurile și formele de învățământ cu personal didactic/științifico-didactic și managerial calificat, competent, motivat și competitiv.

Pentru realizarea obiectivului au fost stabilite 10 obiective specifice și au fost planificate pentru a fi realizate 27 de acțiuni. Dintre acțiunile planificate, 17 acțiuni au fost realizate, 9 acțiuni sunt în curs de realizare, o acțiune nu au fost realizată. Dintre acțiunile care sunt în curs de realizare, 6 acțiuni sunt apreciate cu grad sporit de finalizare până la finalizarea Programului.

Obiectivul specific 3.1. Dezvoltarea sistemului de orientare și ghidare în cariera didactică, astfel încât numărul de candidați la specialitățile pedagogice să crească cu cel puțin 5% anual, în special al celor de sex masculin.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – , acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

A fost realizată Campania "Învață în Moldova" de către MEC, menită să încurajeze absolvenții de licee și colegii să-și continue studiile universitare în țară. Numărul studenților înmatriculați a crescut.

Obiectivul specific 3.2. Motivarea elevilor/studenților, în special a candidaților de sex masculin, de la programele de formare profesională cu profil pedagogic prin pachete sociale și educaționale, astfel încât rata promovabilității și a absolvirii să crească cu cel puțin 5% anual.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 2, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

Acțiuni privind ghidarea și consilierea în cariera didactică din perspectiva nevoilor studenților, inclusiv servicii de supervizare, suport în avansarea tinerilor specialiști în carieră.

Obiectivul specific 3.3. Asigurarea inserției și a sprijinului profesional al specialiștilor tineri, în special a celor de sex masculin, astfel încât rata angajării și menținerii acestora în sistemul educațional să crească cu cel puțin 5% anual.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni realizate – 3, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 100%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Au fost diversificate și aplicate strategii de motivare și susținere a elevilor/studenților-pedagogi, în special a celor de sex masculin, în identificarea locului de muncă atât în etapa de studii, cât și în etapa de absolvire, a Regulament-cadru pentru stagiile de practică pedagogică în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) și master (ciclul II), aprobat Regulamentul cu privire la activitatea de mentorat, Institutul Național pentru Educație și Leadership, a implementat un Program Național de Mentorat care instruieste peste 1.000 de mentori pentru a sprijini cadrele didactice tinere în perioada de inserție profesională, actualizarea cadrului normativ privind plasarea în câmpul muncii a absolvenților specialităților pedagogice din învățământul vocațional/superior, majorarea indemnizației unice de la 120 mii lei la 200 mii lei. A fost asigurată o creștere constantă a salariului în învățământ cu circa 15% anual în ultimii 3 ani, au fost dublate compensațiile bănești acordate anual personalului didactic, au fost majorate sporurile lunare pentru gradele didactice și pentru titlurile științifice

Obiectivul specific 3.4. Raționalizarea, până în anul 2023, a rețelei și consolidarea capacității a cel puțin 50% dintre instituțiile de învățământ cu profil pedagogic pentru creșterea performanțelor în formarea profesională și cercetare.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Au fost consolidate capacitățile instituțiilor de învățământ cu profil pedagogic pentru creșterea performanțelor în formarea profesională și cercetare, investiții de peste 200 milioane de lei, majoritatea investițiilor fiind realizate prin Proiectul Învățământul Superior din Moldova (PÎSM).

Obiectivul specific 3.5. Modernizarea curriculumului și reconceptualizarea procesului de formare profesională inițială a cadrelor didactice, manageriale, psihologilor școlari, cadrelor didactice de sprijin (altor categorii de specialiști din învățământ), până în anul 2025, din perspectiva dezvoltării competențelor transversale, a pedagogiei digitale, a educației incluzive.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 4, acțiuni realizate – 4, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Au fost consolidate programele de studii pentru învățământul pedagogic și extins numărul de programe realizate prin învățământ dual.

Obiectivul specific 3.6. Sprijinirea instituțiilor de învățământ cu profil pedagogic în procesul de adaptare la era digitală, astfel încât până în anul 2025 acestea să fie asigurate cu echipamente și infrastructură digitală, conectivitate, resurse educaționale deschise și digitale, procese de suport pentru formarea competențelor profesionale și realizarea cercetărilor științifice.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni realizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

Au fost desfășurate activități de consolidare în instituțiile de învățământ superior pedagogic a ecosistemului digital, inclusiv pentru desfășurarea învățământului la distanță. Universitățile au primit finanțare în acest scop prin instrumentele proiectului PÎSM și finanțarea complementară atribuită în baza Hotărârii Guvernului 343/2020. A fost aprobat Regulamentul de organizare și desfășurare a învățământului la distanță și cu frecvență redusă în cadrul studiilor superioare de licență și de master.

Obiectivul specific 3.7. Eficientizarea, până în anul 2023, a rețelei și consolidarea capacităților centrelor de formare continuă a personalului didactic și managerial din perspectiva standardelor de calitate.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 2, gradul de realizare a obiectivului – 100%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific a fost creat Institutul Național pentru Educație și Leadership pentru consolidarea procesului de formare continuă a cadrelor didactice și manageriale, asigurarea funcționării rețelei de mentori la nivel național.

Obiectivul specific 3.8. Revizuirea, până în anul 2025, a legislației în domeniul formării profesionale continue a personalului didactic (altor specialiști) și managerial în vederea asigurării cu personal calificat și resurse financiare corespunzătoare.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni realizate – 2, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific a fost aprobat Regulamentul de formare continuă a personalului didactic din învățământul general și consolidate capacitățile instituțiilor de formare profesională continuă pentru promovarea formării continue la distanță, inclusiv online. Investiții în centrele de formare continuă din universități au fost efectuate în cadrul PÎSM și cu donații de la partenerii externi.

Obiectivul specific 3.9. Racordarea ofertei de formare profesională continuă a personalului didactic (altor specialiști) și managerial la nevoile formabililor, astfel încât rata de participare a cadrelor didactice și manageriale la stagii de formare continuă să crească cu 50%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 5, acțiuni realizate – 3, acțiuni în curs de realizare – 2, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific au fost elaborate și acreditate programe noi de formare profesională continuă din perspectiva dezvoltării competențelor digitale și a metodelor pedagogice inovatoare, a fost elaborat și aprobat Cadrul de referință al Curriculumului de formare a cadrelor didactice privind formarea competențelor digitale, au fost lansate programele naționale de formare continuă „Investim în profesori” și „Investim în educatori”, au fost oferite noi oportunități pentru participarea cadrelor didactice în mobilități, activități științifice și de perfecționare profesională la nivel internațional (peste 70 de cadre didactice au explorat bune practici educaționale și tehnologice din școlile estoniene, peste 120 de profesori au fost instruiți în Coreea).

Obiectivul specific 3.10. Dezvoltarea sistemului de management al performanței în cariera didactică și managerială din perspectiva promovării inovațiilor, a excelenței în predare/management, a meritocrației, astfel încât numărul de cadre didactice/manageri cu grade didactice/manageriale, titluri științifice, științifico-didactice să crească cu cel puțin 50%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 20%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

A fost planificată elaborarea standardelor de competență profesională pentru cadrele didactice din învățământul profesional tehnic, superior, educația adulților, elaborarea metodologiei de angajare prin concurs a personalului didactic și de conducere din învățământul general și profesional tehnic, dar nu au fost realizate.

Obiectivul general 4. Consolidarea coeziunii socioeducaționale pentru educație de calitate prin conjugarea eforturilor tuturor actanților procesului educațional.

Pentru realizarea obiectivului au fost stabilite 3 obiective specifice și au fost planificate pentru a fi realizate 8 acțiuni. Dintre acțiunile planificate, 7 acțiuni au fost realizate, o acțiune este în curs de realizare, pentru care a fost extins termenul de realizare.

Obiectivul specific 4.1. Sporirea percepțiilor pozitive față de educație prin implicarea societății, comunității și a familiei în rezolvarea problemelor de educație, precum și prin comunicare coordonată în domeniul educației.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 5, acțiuni realizate – 4, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific au fost planificate mai multe activități care trebuie să se desfășoare permanent: participarea la emisiuni televizate a experților, cadrelor didactice, reprezentanților societății civile, membrilor familiilor, încurajarea pentru participare activă a reprezentanților societății, civile, comunității, familiei în luarea deciziilor educaționale la nivel local, instituțional și

național, implicarea reprezentanților activi ai societății în diferite organe manageriale și consultative în domeniul educației și în consultarea documentelor de politici publice. A fost desfășurată campania "Învăț în Moldova", Forumul național al cadrelor didactice și alte evenimente menite să sporească percepțiile pozitive față de educație.

Obiectivul specific 4.2. Îmbunătățirea accesului la serviciile sociale pentru grupurile dezavantajate aflate în situații de risc, pentru elevii din școlile mici, astfel încât, până în anul 2025, cota celor protejați să atingă 60% din totalul de elevi/studenți din această grupă.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni realizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

Au fost acordate pentru copii, elevi, studenți aflați în zona de risc ajutor material, foi în tabere de odihnă, burse sociale, locuri în cămin.

Obiectivul specific 4.3. Asigurarea participării a cel puțin 40% de părinți în programe de educație parentală, în special, încurajarea participării taților.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 30%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

A fost planificată realizarea educației parentale. Platforma națională de educație parentală și promovare a relațiilor pozitive între părinți și copii a fost lansată de MEC în 2025.

Obiectivul general 5: Crearea noilor medii, eficiente și motivante, de dezvoltare și învățare pe parcursul vieții pentru toți cetățenii.

Pentru realizarea obiectivului au fost stabilite 13 obiective specifice și au fost planificate pentru a fi realizate 23 de acțiuni. Dintre acțiunile planificate, 9 acțiuni au fost realizate, 9 acțiuni sunt în curs de realizare, 5 acțiuni nu au fost realizate. Dintre acțiunile care sunt în curs de realizare, 2 acțiuni sunt apreciate cu grad sporit de finalizare până la finalizarea Programului.

Obiectivul specific 5.1. Dezvoltarea continuă a curriculumului pentru educația timpurie în conformitate cu rezultatele monitorizării și evaluării curricula în uz și cu bunele practici internaționale, astfel încât până în anul 2025 să fie actualizate toate produsele curriculare pentru educația timpurie de la (2)3 ani.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 4, acțiuni în curs de realizare – 1, acțiuni nerealizate – 3, gradul de realizare a obiectivului – 10%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Activitățile planificate în cadrul acestui obiectiv sunt la etapa de inițiere. Urmează să fie reactualizat pachetul curricular pentru educația timpurie: cadrul de referință al educației timpurii, standarde de dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani, elaborarea curriculumului pentru copii de la (2)3 ani, implementarea curriculumului pentru educația timpurie, formarea continuă a educatorilor în domeniul

implementării noilor produse curriculare, activități pentru care a fost extinsă perioada de implementare.

Obiectivul specific 5.2. Dezvoltarea curriculumului pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, astfel încât până în anul 2025 să fie actualizate toate documentele curriculare, editate noi manuale în baza acestora din perspectiva competențelor-cheie pentru dezvoltare sustenabilă.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 2, gradul de realizare a obiectivului – 20%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific a fost organizată evaluarea curriculumului școlar, au fost elaborate și aprobate Concepția Dezvoltării Curriculumului Școlar, Cadrul de referință al curriculumului național, a fost modificat Codul Educației prin introducerea noilor competențe-cheie pentru sectorul educațional, în cheia necesităților și rigorilor societale. Acțiunile planificate asigură doar realizarea parțială a obiectivului, fiind necesar de planificat pentru perioada următoare realizarea obiectivului specific.

Obiectivul specific 5.3. Dezvoltarea curriculumului pentru învățământul profesional tehnic din perspectiva Cadrului Național al Calificărilor, standardelor ocupaționale, competențelor-cheie pentru învățarea pe parcursul întregii vieți, competențelor sustenabile, dar și a necesităților pieței muncii, astfel încât până în anul 2025 vor fi revizuite și dezvoltate cel puțin 60% dintre pachetele de documente curriculare pentru toate specialitățile și meseriile.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 2, gradul de realizare a obiectivului – 20%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

A fost reactualizat Cadrul de referință pentru curriculum pentru învățământul profesional tehnic și elaborate unele produse curriculare pentru învățământul profesional tehnic. Acțiunile planificate asigură doar realizarea parțială a obiectivului, fiind necesar de planificat pentru perioada următoare realizarea obiectivului specific.

Obiectivul specific 5.4. Dezvoltarea continuă a curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale din perspectiva Cadrului Național al Calificărilor, standardelor de calificare, competențelor-cheie de învățare pe parcursul întregii vieți, competențelor-cheie sustenabile și a nevoilor pieței muncii.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 40%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul obiectivului specific a fost planificat realizarea de către instituțiile de învățământ superior a dezvoltării/ reactualizării documentelor curriculare de nouă generație din perspectiva Cadrului Național al Calificărilor și integrării competențelor-cheie pentru sustenabilitate și învățare pe parcursul întregii vieți.

Obiectivul specific 5.5. Crearea noilor medii de învățare până în anul 2025, axate pe coerența resurselor curriculare, informaționale, logistice și tehnologii didactice aplicate, orientate la formarea graduală a competențelor specifice și a celor transversale.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 2, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

Activitățile planificate în cadrul obiectivului specific au fost orientate pentru asigurarea cadrelor didactice cu materiale didactice și metodice necesare pentru elaborarea și implementarea programelor de educație remedială și crearea unui mediu prielnic pentru motivarea și menținerea cadrelor didactice în sistemul de educație. În acest sens au fost elaborate de MEC planuri de lungă și scurtă durată și oferite profesorilor.

Obiectivul specific 5.6. Îmbunătățirea procesului de predare-învățare-evaluare în cadrul învățământului profesional tehnic din perspectiva valorificării tehnologiilor didactice interactive și informaționale, inclusiv a celor legate de instruirea duală ca factori de dezvoltare a mediilor de învățare.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni realizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

A fost realizată formarea pentru 300 de cadre didactice din cadrul învățământului profesional tehnic din perspectiva valorificării tehnologiilor didactice interactive și a tehnologiilor informaționale.

Obiectivul specific 5.7. Îmbunătățirea evaluării copiilor din sistemul de educație timpurie prin abordarea holistică a copilului, aplicarea adecvată a instrumentarului evaluativ, în vederea motivării, încurajării și formării încrederii de sine la copii.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni nerealizate – 2, gradul de realizare a obiectivului – 0%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

A fost planificată reactualizarea și dezvoltarea instrumentarului de evaluare a dezvoltării copiilor din instituțiile de educație timpurie realizarea programelor de dezvoltare profesională continuă a cadrelor didactice, educatorilor, metodiștilor, managerilor din educația timpurie la nivel național și instituțional din perspectiva noilor cerințe de evaluare a dezvoltării copiilor, activități care au fost amânate.

Obiectivul specific 5.8. Dezvoltarea sistemului de evaluare a rezultatelor învățării în cadrul învățământului primar, gimnazial și liceal.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni realizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

Au fost realizate cursuri de formare continuă a cadrelor didactice din perspectiva evaluării rezultatelor școlare a elevilor în diferite etape: inițială, continuă, finală/ sumativă, inclusiv în cadrul programului „Investim în profesori”

Obiectivul specific 5.9. Dezvoltarea sistemului de evaluare a rezultatelor învățării în cadrul învățământului profesional tehnic axat pe evaluarea manifestării graduale a competențelor generale și

competențelor profesionale în condiții modelate, reale de aplicare a competențelor formate; pe evaluarea aspectelor aplicative, capacităților practice.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni în curs de realizare – 2, gradul de realizare a obiectivului – 60%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

Sunt în proces realizarea unei analize privind calitatea evaluării rezultatelor învățării în instituțiile de învățământ profesional tehnic elaborarea Cadrului de referință al evaluării rezultatelor învățării în instituțiile de învățământ profesional tehnic.

Obiectivul specific 5.10. Reconceptualizarea evaluării rezultatelor învățării în cadrul învățământului superior în condițiile autonomiei instituționale din perspectiva finalităților prevăzute de Cadrul național al calificărilor, standardelor de calificare, prin acumularea de credite transferabile pe parcursul studiilor de licență, masterat și doctorat, precum și prin evaluarea produsului final sub formă de teze de licență, teze de masterat, teze de doctorat, astfel încât până în anul 2025 rezultatele evaluării să se îmbunătățească cu cel puțin 20%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni în curs de realizare – 2, gradul de realizare a obiectivului – 30%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

A fost planificat elaborarea cadrului de referință al evaluării rezultatelor învățării în învățământul superior organizarea a activității de formare continuă a cadrelor didactice privind evaluarea rezultatelor academice.

Obiectivul specific 5.11. Promovarea educației interculturale și multilingve la nivel de sistem, astfel încât până în anul 2025 reprezentanții minorităților etnice să posede limba română și competențe interculturale/ multilingve de integrare în spațiul cultural, economic al Republicii Moldova.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

A fost aprobată Concepția de educație multilingvă și desfășurate activități de diseminare a conceptului de educație multilingvă.

Obiectivul specific 5.12. Asigurarea educației elevilor, studenților și adulților privind reziliența la provocările globale și locale, astfel încât până în anul 2025 cel puțin 60% dintre actanți să posede această competență.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 60%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

Au fost realizate cursuri de formare a cadrelor didactice privind problematica rezilienței la provocările globale.

Obiectivul specific 5.13. Promovarea dezvoltării sustenabile prin educație pentru democrație, drepturile omului, cultura păcii și a nonviolentei, cetățenia globală și acceptarea diversității culturale.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 30%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

Activitatea se realizează în procesul de elaborare a noului curriculum școlar.

Obiectivul general 6. Îmbunătățirea funcționalității sistemului educațional prin implementarea eficientă a tehnologiilor digitale pentru asigurarea calității și sustenabilității educației.

Pentru realizarea obiectivului au fost stabilite 4 obiective specifice și au fost planificate pentru a fi realizate 20 de acțiuni. Dintre acțiunile planificate, 10 acțiuni au fost realizate, 7 acțiuni sunt în curs de realizare, 3 acțiuni nu au fost realizate. Dintre acțiunile care sunt în curs de realizare, 4 acțiuni sunt apreciate cu grad sporit de finalizare până la finalizarea Programului.

Obiectivul specific 6.1. Dotarea cu echipamente, software și alte tehnologii informaționale și comunicaționale a cel puțin 80% dintre unitățile de învățământ, conform standardelor naționale de dotare pentru fiecare nivel de învățământ și tip de unitate.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 5, acțiuni realizate – 3, acțiuni în curs de realizare – 1, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 70%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

A fost realizată cartografierea mijloacelor TIC de care dispun instituțiile de învățământ, au fost dotate și sunt în proces de dotare cu mijloace TIC instituțiile de învățământ general. A fost elaborat Sistemului informațional de management în învățământul superior.

Obiectivul specific 6.2. Asigurarea formării inițiale și continue a 100% de angajați din sectorul educației privind dezvoltarea competențelor digitale și implementarea standardelor de informatizare a educației.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 10, acțiuni realizate – 5, acțiuni în curs de realizare – 5, gradul de realizare a obiectivului – 60%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Au fost aprobate Cadrul de competențe digitale al cadrelor didactice din educație, Planul de acțiuni în domeniul educației digitale pentru anii 2024-2027, Cadrul de competențe digitale ale conducătorilor instituțiilor de învățământ preșcolar, primar, secundar (ciclul I și II) și profesional tehnic, Metodologia de evaluare și certificare a competențelor digitale ale cadrelor didactice din învățământul general și profesional secundar.

Obiectivul specific 6.3. Dezvoltarea capacității instituționale a 85% dintre instituțiile de învățământ în crearea, utilizarea și evaluarea mijloacelor digitale de învățare.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 5, acțiuni realizate – 3, acțiuni nerealizate – 2, gradul de realizare a obiectivului – 60%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

A fost elaborat și implementat sistemul unificat e-admitere, au fost dotate instituții de învățământ cu mijloace TIC și desfășurate activități de formare pentru cadrele didactice.

Obiectivul specific 6.4. Dezvoltarea și punerea în aplicare a programelor de studii superioare cu instruire la distanță.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni realizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 100%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

A fost aprobat Regulamentul de organizare și desfășurare a învățământului la distanță și cu frecvență redusă în cadrul studiilor superioare de licență și de master, au fost dezvoltate în 3 universități peste 30 de programe de studii la distanță.

Obiectivul general 7. Asigurarea oportunităților de învățare și educație pentru toți cetățenii pe tot parcursul vieții în context formal, nonformal și informal.

Pentru realizarea obiectivului au fost stabilite 6 obiective specifice și au fost planificate pentru a fi realizate 10 acțiuni. Dintre acțiunile planificate, 3 acțiuni au fost realizate, 4 acțiuni sunt în curs de realizare, 3 acțiuni nu au fost realizate. Dintre acțiunile care sunt în curs de realizare, o acțiune este apreciată cu grad sporit de finalizare până la finalizarea Programului.

Obiectivul specific 7.1. Extinderea ofertei de programe de învățare în context formal, nonformal și informal, astfel încât până în anul 2025 numărul de prestatori să crească cu cel puțin 5%, iar numărul de programe de educație pentru adulți să crească cu cel puțin 10%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni realizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Au fost elaborate/actualizate Regulamentul privind educația adulților, Metodologia de elaborare a programelor de educație a adulților în cadrul învățării pe tot parcursul vieții, Modelele Certificatelor de competență profesională pe niveluri CNC, Ghid practic de elaborare și implementare a programelor de calificare parțială (microcalificare).

Obiectivul specific 7.2. Crearea mobilurilor motivaționale pentru învățarea adulților și percepția educației ca mijloc de depășire a problemelor de viață, astfel încât să crească implicarea adulților în stagii de formare, cu precădere a tinerilor de 20-30 de ani, ce nu dețin calificare profesională sau dețin o calificare profesională de nivelul 3-4, însă nu o valorifică în scopul integrării socioprofesionale.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 40%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

Au fost realizate activități de informare a populației adulte privind oportunitățile de alegere a programelor educaționale.

Obiectivul specific 7.3. Consolidarea capacităților organelor locale de specialitate în domeniul învățământului și a altor structuri/instituții raionale/municipale în vederea diversificării ofertelor de formare a adulților, pornind de la necesitățile individuale și colective, inclusiv a celor TIC.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni în curs de realizare – 1, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 40%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

A fost planificat extinderea oportunităților Centrelor de creație pentru copii și tineret și pentru adulți, oferind activitățile specifice vârstei și nevoilor acestora de către organele locale de specialitate în domeniul învățământului.

Obiectivul specific 7.4. Extinderea numărului de centre de recunoaștere, validare și certificare a competențelor profesionale obținute în contexte de educație nonformală și informală astfel încât până în anul 2025 numărul acestora să crească rezonabil, acoperind la 30% necesitățile de validare solicitate de cetățeni.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

A fost aprobat Regulamentul privind certificarea competențelor profesionale corespunzător calificărilor de nivel 6 din CNC, dobândite în contexte de educație nonformală și informală și asigurarea funcționării unor centre de recunoaștere, validare și certificare a competențelor profesionale dobândite în contexte de educație nonformală și informală.

Obiectivul specific 7.5. Asigurarea învățării și educației adulților din perspectiva formării competențelor digitale și a valorificării tehnologiilor informaționale.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 0%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

A fost planificat dezvoltarea programelor de dezvoltare a competențelor digitale a adulților, însă activitatea nu a fost inițiată.

Obiectivul specific 7.6. Promovarea educației informale prin valorificarea resurselor specifice: mass-media, asociații profesionale etc., astfel încât până în anul 2025 numărul de activități educaționale informale promovate de mass-media și de alte instituții va crește cu 10%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

Au fost realizate activități de informare a populației adulte privind oportunitățile de alegere a programelor educaționale.

Obiectivul general 8: Promovarea inovațiilor și a schimbărilor în educație prin dezvoltarea cercetării științifice.

Pentru realizarea obiectivului au fost stabilite 6 obiective specifice și au fost planificate pentru a fi realizate 17 acțiuni. Dintre acțiunile planificate, 6 acțiuni au fost realizate, 4 acțiuni sunt în curs de realizare, 7 acțiuni nu au fost realizate. Dintre acțiunile care sunt în curs de realizare, 3 acțiuni sunt apreciate cu grad sporit de finalizare până la finalizarea Programului.

Obiectivul specific 8.1. Actualizarea cercetărilor științifice în cadrul învățământului superior din perspectiva sincronizării activităților didactice și a celor de cercetare; racordării învățământului, cercetării și pieței muncii; asigurării calității, astfel încât până în anul 2025 să fie creată baza normativă, metodologică și logistică privind integralizarea cercetării, învățământului și a pieței muncii, precum și a activității de cercetare, a celei de predare-învățare-evaluare.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni în curs de realizare – 2, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

A fost planificat elaborarea mecanismelor instituționale de stimulare a legăturilor între învățământul superior, cercetare și piața muncii și implementarea principiilor științei deschise în învățământul superior. A fost aprobat Programul Național pentru Cercetare și Inovare și Programul „Smart Moldova”, urmează elaborarea unei Foi de parcurs privind colaborarea între mediul academic cu cel de afaceri.

Obiectivul specific 8.2. Creșterea numărului de proiecte de cercetare prin participarea activă a universităților în concursuri naționale și internaționale, astfel încât până în anul 2025 numărul de proiecte de cercetare naționale să se mărească cu 40%, iar numărul de proiecte internaționale – cu 30%; participarea cadrelor științifico-didactice în aceste proiecte – cu cel puțin 40%.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 4, acțiuni realizate – 3, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 90%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Au fost instituite mecanisme de stimulare a cadrelor științifico-didactice și a cercetătorilor pentru înaintarea propunerilor de proiecte la competiții interne și internaționale prin intermediul metodologiilor de finanțare, a fost diversificat tipurile de apeluri privind depunerea proiectelor de cercetare, inovare și transfer tehnologic, a fost crescut considerabil bugetul pentru proiectele de cercetare, a fost majorată remunerație pentru realizarea proiectelor de cercetare, anunțate concursuri pentru proiecte comune cu România, au fost desfășurate formări pentru a consolida capacitățile de scriere a proiectelor, în rezultat a crescut considerabil numărul proiectelor de cercetare realizate, inclusiv proiecte realizate în Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare „Orizont Europa”.

Obiectivul specific 8.3. Revizuirea indicatorilor de evaluare internă și externă a programelor de studii (inclusiv în procesul de acreditare) din perspectiva calității și interconexiunii cercetării și învățământului superior.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni în curs de realizare – 1, acțiuni nerealizate – 2, gradul de realizare a obiectivului – 20%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

A fost planificat realizarea revizuirii sistemului de indicatori de evaluare externă a calității programelor de studii din perspectiva calității și interconexiunii cercetării și învățământului superior în scopul acreditării acestora, însă activitatea nu a fost realizată.

Obiectivul specific 8.4. Actualizarea concepției studiilor doctorale, inclusiv prin reorganizarea sistemului de școli doctorale și a specialităților, astfel încât până în anul 2025 accentul să fie pus pe abordarea inter- și transdisciplinară.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 1, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 30%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – mediu.

A fost inițiată revizuirea actelor normative privind școlile doctorale și realizarea studiilor de doctorat. Au fost dublate bursele pentru doctoranzi.

Obiectivul specific 8.5. Asigurarea competitivității internaționale a cercetării și învățământului superior prin proiecte de cercetare realizate în comun prin mobilitate și atragerea studenților, doctoranzilor din străinătate, astfel încât până în anul 2025 numărul de proiecte comune să crească cu cel puțin 40%, iar numărul studenților, doctoranzilor veniți la studii în Republica Moldova – cu cel puțin 5% anual.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni realizate – 2, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Au fost create mecanisme de motivare a universităților pentru participare activă în proiecte științifice naționale și internaționale și pentru atragerea studenților străini, în rezultat a crescut considerabil numărul proiectelor de cercetare realizate.

Obiectivul specific 8.6. Reconceptualizarea modelului de finanțare a cercetărilor științifice în cadrul universitar din perspectiva corelării activităților de cercetare și de învățământ, astfel încât până în anul 2025 volumul de finanțare a cercetărilor științifice să crească cu cel puțin 3-5% anual.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 2, acțiuni realizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Au fost diversificate sursele de finanțare a cercetărilor științifice în cadrul învățământului universitar: proiecte instituționale, proiecte naționale, proiecte internaționale, proiecte la comanda MEC și a altor ministere, proiecte cu agenți economici etc.

Obiectivul general 9: Creșterea performanțelor sectorului Educație prin eficientizarea rețelei, modernizarea infrastructurii și consolidarea capacității manageriale și a culturii calității la toate nivelurile sistemului educațional.

Pentru realizarea obiectivului au fost stabilite 7 obiective specifice și au fost planificate pentru a fi realizate 21 de acțiuni. Dintre acțiunile planificate, 6 acțiuni au fost realizate, 12 acțiuni sunt în curs

de realizare, 3 acțiuni nu au fost realizate. Dintre acțiunile care sunt în curs de realizare, 2 acțiuni sunt apreciate cu grad sporit de finalizare până la finalizarea Programului.

Obiectivul specific 9.1. Reformarea managementului la toate nivelurile sistemului de învățământ din perspectiva conducerii strategice, gestionării eficiente și transparente, responsabilității publice, autogovernării elevilor și studenților.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni realizate – 2, acțiuni în curs de realizare – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Au fost modificate atribuțiile și competențelor unor structuri de administrare a sistemului de învățământ, a avut loc o reorganizare administrativă a CRAP și SAP, a fost revizuită Metodologia de evaluare externă a calității în învățământul superior, profesional tehnic și formarea profesională a adulților, au fost formate cadre de conducere de la toate nivelurile sistemului educațional în domeniul conducerii strategice, gestionării eficiente și transparente, responsabilității publice.

Obiectivul specific 9.2. Ajustarea, până în anul 2025, a rețelei instituțiilor de învățământ de toate nivelurile la numărul de copii, elevi, studenți și la nevoile sociale și economice ale țării.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 4, acțiuni realizate – 1, acțiuni în curs de realizare – 3, gradul de realizare a obiectivului – 60%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Au fost întreprinși pași pentru extinderea accesului la educația timpurie, în cadrul proiectului „Îmbunătățirea Calității Educației”, finanțat de Banca Mondială, sunt în proces de reparații și dotări 15 grupe noi de creșă din grădinițe (0–2 ani), 200 de grădinițe au fost echipate cu mobilier nou, 46 de școli sunt în proces de renovare în cadrul unui proiect național de eficiență energetică, este în proces de constituire a rețelei „Școlilor-model”, 150 de școli sunt în proces de reparații și dotări ale blocurilor sanitare.

Obiectivul specific 9.3. Modernizarea, până în 2025, a infrastructurii instituțiilor de învățământ de toate nivelurile, în vederea extinderii ariilor de activitate și adaptării la nevoile educaționale ale copiilor, elevilor, studenților.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 4, acțiuni realizate – 2, acțiuni în curs de realizare – 1, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 70%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

A fost elaborat conceptul Școlii-Model, Ghidul de aplicare și implementare a conceptului școlii model, au fost selectate 90 de școli pentru a le transforma în Școli-Model, au fost dotări în școli și grădinițe, au fost investite peste 500 de milioane de lei în universități.

Obiectivul specific 9.4. Perfecționarea, până în anul 2025, a sistemului de finanțare a învățământului în baza dezvoltării modelului finanțării per elev/ student și în bază de indicatori de performanță.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 4, acțiuni realizate – 2, acțiuni în curs de realizare – 1, acțiuni nerealizate – 1, gradul de realizare a obiectivului – 80%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

Au fost incluse în formulele de finanțare a instituțiilor de învățământ general, profesional tehnic și superior a prevederilor referitoare la stimularea performanței, a fost instituit un fond investițional pentru stimularea procesului de accesare a educației de calitate prin modificarea Hotărârii Guvernului 868/2014, a fost aprobată Metodologia de utilizare a fondului investițional pentru stimularea procesului de accesare a educației de calitate.

Obiectivul specific 9.5. Eficientizarea, până în anul 2025, a activității instituțiilor cu atribuții de evaluare a calității în educație la nivel de sistem educațional/treaptă/ domeniu de formare profesională/ciclu de studii.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni în curs de realizare – 3, gradul de realizare a obiectivului – 70%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – înalt.

În cadrul acestui obiectiv este în proces consolidarea capacităților ANACEC din perspectiva standardelor și liniilor directoare europene de asigurare a calității cu scopul de a înregistra ANACEC în Registrul european de asigurare a calității pentru învățământul superior (EQAR).

Obiectivul specific 9.6. Dezvoltarea și corelarea unor instrumente moderne, inclusiv digitale, de monitorizare și conexiune inversă în vederea furnizării de date pentru identificarea soluțiilor de îmbunătățire continuă a educației copiilor, elevilor, studenților, adulților.

Caracteristicile de bază ale obiectivului specific: acțiuni planificate – 3, acțiuni în curs de realizare – 1, acțiuni nerealizate – 2, gradul de realizare a obiectivului – 20%, gradul de contribuție la realizarea obiectivului general – scăzut.

A fost planificat dotarea ANACEC, organelor locale de specialitate în domeniul învățământului cu instrumente digitale de monitorizare și evaluare, analiza anuală a indicatorilor de randament economic, performanță și impact în sistemul educațional și asigurarea transparenței datelor.

3.4. Eficiența Programului

Suma estimată pentru realizarea acțiunilor incluse în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului a fost de 2 461 749.2 mii lei, din care 233 744.8 mii lei erau prevăzuți în Cadrul Bugetar pe Termen mediu 2023-2025, iar 2 228 004.4 mii lei urma să reprezinte surse externe de la partenerii de dezvoltare.

La momentul aprobării Programului, de la partenerii de dezvoltare era confirmată finanțarea de 1 035 413.5 mii lei, dintre care peste 570 000 mii lei din cadrul Proiectului Învățământul Superior din Moldova (PÎSM), proiect în implementare la acel moment și finanțat de Banca Mondială, un grant în valoare de 5 milioane USD de la Parteneriatul Global pentru Educație, implementat cu suportul UNICEF, un grant în valoare de 10 milioane EUR din partea Uniunii Europene care urma a fi

implementat de UNICEF și PNUD în colaborare cu MEC (programul „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe parcursul vieții pentru toți”), peste 10 milioane USD identificate de UNICEF (Programul de țară pentru Republica Moldova pentru anii 2023-2027) și alți parteneri internaționali.

De asemenea, la acea etapă MEC era în proces de pregătire a unui nou proiect cu Banca Mondială în domeniul învățământului general în valoare de 60 de milioane USD, semnarea căruia era o condiție importantă pentru buna implementare a Programului. În primele 3 luni de implementare a Programului MEC s-a reușit semnarea Acordului de împrumut (Proiectul „Îmbunătățirea calității educației”) dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, ratificat de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea 224/2023. Din cele 60 de milioane USD, 40 milioane USD reprezintă împrumut rambursabil, 10 milioane USD reprezintă un grant acordat de Facilitatea Globală de Finanțare Concesională, 5 milioane USD reprezintă un grant acordat de Fondul Fiduciar cu donatori multipli al Parteneriatului pentru Învățare Timpurie, 4,8 milioane USD reprezintă un grant acordat de Fondul Parteneriatului Global pentru Educație.

Pe parcursul implementării Programului au fost atrase mai multe resurse pentru implementarea Programului și a SD „Educația 2030”, dintre care menționăm circa 18,2 milioane de USD de la Agenția Norvegiană pentru Cooperare în Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Transformarea educației în Moldova prin Școli Model”, implementat de PNUD, și circa 200 de milioane EUR din partea Uniunii Europene (Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru 2025-2027).

Resursele identificate depășesc cu mult suma estimată pentru Program, totodată ele sunt utilizate nu doar pentru realizarea acțiunilor din Program, dar și a altor acțiuni care contribuie la realizarea obiectivelor Programului. În procesul de identificare, negociere și aprobare a resurselor menționate au fost precizate împreună cu partenerii modalitatea de debursare a sumelor, modalitatea de implementare a acțiunilor, scopul și obiectivele pentru utilizarea respectivă de fonduri, în alinieră cu obiectivele generale ale Programului și cu misiunea finanțatorului sau a agenției de implementare, se precizează acțiunile care vor fi realizate, costurile acțiunilor, indicatorii de rezultat, perioada de implementare, prin urmare în cadrul acestui proces nu sunt preluate identic acțiunile din Program și termenele de realizare, dar sunt suplimentar analizate și consultate acțiunile care vor fi finanțate și perioada în care pot fi implementate. Menționăm că, la momentul aprobării Programului, doar pentru circa 40% din suma estimată pentru Program era clar stabilit termenul limită pentru a fi cheltuite cel în care se finalizează Programul - 31 decembrie 2025, în mare parte acestea erau sumele stabilite în Cadrul Bugetar pe Termen mediu 2023-2025 și în proiectul PÎSM.

Cea mai mare parte a sumei planificate în Cadrul Bugetar pe Termen mediu 2023-2025 pentru realizarea acțiunilor din Program era destinată pentru elaborarea și editarea manualelor noi pentru învățământul general, pentru Programul național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2023-2025 și pentru îmbunătățirea serviciilor de apă și sanitație în școli, restul sumei fiind destinată pentru activități de formare a cadrelor didactice, elaborarea unor acte și alte acțiuni din Program. Manualele noi au fost editate și transmise în instituțiile de învățământ, Programul național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale,

inclusiv populația adultă, pentru anii 2023-2025 a fost implementat cu succes, în fiecare an au fost planificate 25 milioane de lei pentru realizarea activităților de îmbunătățire a serviciilor de apă și sanitație în școli.

Activitățile din cadrul PÎSM contribuie la realizarea obiectivelor generale 1, 3, 5, 6, 8 și 9 din Program. Principalele activități planificate în cadrul PÎSM au fost:

- Elaborarea și implementarea Programului de Îmbunătățire a Învățământului Superior cu un buget de circa 25 de milioane EUR pentru investiții în infrastructura universitară (laboratoare, centre de cercetare, medii de învățare etc.) și dezvoltarea programelor de studii în conformitate cu cerințele pieței muncii.
- Dezvoltarea și revizuirea a peste 300 de standarde de calificare pentru programe de licență, masterat și doctorat (nivelurile 6-8) în 23 de domenii în baza Cadrului Național al Calificărilor.
- Dezvoltarea, gestionarea și întreținerea Registrului Național al Calificărilor.
- Digitalizarea arhivei diplomelor emise înainte de 2008.
- Îmbunătățirea mecanismelor de asigurare a calității în sistemul de învățământ prin consolidarea capacităților ANACEC și a instituțiilor de învățământ superior.
- Îmbunătățirii capacității de management și monitorizare a sistemului de învățământ superior prin elaborarea și implementarea Sistemului Informațional de Management în Învățământul Superior și a Sistemului e-Admitere.

În urma analizei eficienței utilizării resurselor pentru activitățile planificate în cadrul PÎSM se constată că acestea au fost utilizate foarte eficient, fiind înregistrate economii semnificative. De exemplu, activitățile 1.2.4, 1.2.7, 1.3.4, 6.1.5, 6.3.5 din Program au fost realizate cu economii de peste 40 de milioane de lei care au fost orientate pentru activități privind consolidarea capacităților universităților pentru atragerea studenților străini și pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în căminele studențești. În cadrul PÎSM, pentru realizarea Programului de Îmbunătățire a Învățământului Superior, a fost acordată, pe bază de concurs, pentru 7 universități și 6 colegiilor pedagogice, suma de 24,7 de milioane EUR pentru realizarea a 33 de subproiecte în cadrul acestor instituții prin care au fost dotate laboratoare și spații de învățământ cu mobilier, echipamente TIC, materiale didactice și/sau echipamente specializate, au fost elaborate/actualizate programe de licență/master, elaborate materiale didactice, instruite cadre didactice etc.

Proiectul „Îmbunătățirea calității educației” (PÎCE) contribuie la realizarea obiectivelor generale 2-6 și 9 din Program și are termenul de implementare 2023-2029. Direcțiile prioritare de acțiune planificate în cadrul PÎCE sunt:

- Îmbunătățirea practicilor de predare prin dezvoltarea competențelor cadrelor didactice necesare pentru a reuși la clasă, inclusiv creșterea gradului de conștientizare și valorificare a standardelor profesionale ale cadrelor didactice, dar și îmbunătățirea competențelor digitale și a abilităților de management al clasei de elevi;
- Îmbunătățirea calității mediului de învățare în instituțiile de învățământ selectate prin dotarea instituțiilor cu mobilier, echipamente TIC/STEM și materiale de predare/învățare pentru elevii cu CES, formarea profesorilor și managerilor din instituții, inclusiv despre

utilizarea echipamentelor TIC/STEM în metodele moderne de predare, construirea de noi licee în regiunile prioritare identificate și dotarea acestora cu mobilier și echipamente pentru sălile de clasă, cantine și săli sportive, realizarea de lucrări de reabilitare a școlilor și grădinițelor selectate etc;

- Consolidarea capacității de gestionare a sectorului educației și a răspunsului la nevoile refugiaților prin îmbunătățirea planificării, gestionării și evaluării reformelor în domeniul educației, susținerea elevilor din familii social-vulnerabile, copiii cu cerințe educaționale speciale și elevii care rămân în urmă din punct de vedere academic.

Principalele rezultate ale PÎCE sunt:

- Renovarea a 15 școli și a 15 grădinițe;
- Construcția a 3 licee conform standardelor europene;
- Dotarea a 200 de școli cu echipament TIC, mobilier și alte mijloace necesare de predare/învățare;
- Dotarea a 200 de grădinițe cu echipament TIC, mobilier și alte mijloace necesare de predare/învățare;
- Desfășurarea unor programe ample de formare pentru cadrele didactice;
- Crearea unui program de mentorat pentru elevii defavorizați, cu performanță academică scăzută;
- Granturi tehnice pentru 120 școli selectate pentru dotarea claselor, dezvoltarea cadrelor didactice și inovații.

Resursele și activitățile realizate în cadrul PÎCE sunt planificate și monitorizate de MEC, echipa de implementare a proiectului și Banca Mondială.

Programul „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe parcursul vieții pentru toți”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de UNICEF și PNUD în colaborare cu MEC, urmează a fi realizat în perioada 2024-2027 și contribuie la realizarea obiectivelor generale 2-7 și 9 din Program. Obiectivul acestui program este să contribuie la dezvoltarea capitalului uman în Republica Moldova, îmbunătățind calitatea și relevanța educației și oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți, pentru o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii.

Principalele rezultate planificate în programul „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe parcursul vieții pentru toți” sunt:

- Oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții pentru adulți sunt îmbunătățite și promovate, asigurând adulților competențele digitale necesare și sprijinind abilitarea lor în era digitală;
- 10 școli model/aspiraționale modernizate, inclusiv: proces de învățare îmbunătățit pentru disciplinele STEEAM (știință, tehnologie, inginerie, antreprenoriat, arte și matematică); cadre didactice cu capacități sporite de integrare a tehnologiei și a noilor abordări pedagogice în practica lor didactică; mediu de învățare și condiții de predare-învățare îmbunătățite prin amenajarea unor spații de învățare STEEAM moderne; acces la echipamente și resurse de

predare-învățare avansate și foi de parcurs de sprijin pentru dezvoltarea continuă a spațiilor de învățare digitală;

- școală renovată capital, susținând inovația în educație prin spații de învățare moderne și îmbunătățite;
- Biblioteci reconceptualizate și renovate în 3 școli model, transformate în spații multifuncționale;
- Educația STEEAM consolidată, resursele digitale și competențele profesorilor îmbunătățite;
- Cursuri extracurriculare de educație financiară și activități de orientare în carieră desfășurate în toate cele 10 școli model selectate;
- Elevii (băieți și fete) din 10 școli aspiraționale/model beneficiază de procese de învățare îmbunătățite și de activități de consiliere și orientare în carieră pentru a sprijini familiarizarea lor timpurie cu cerințele pieței muncii;
- Accesibilitate facilitată pentru elevii din zonele îndepărtate la școlile model/aspiraționale prin intermediul mijloacelor de transport și dezvoltarea unui sistem național integrat de gestionare a autobuzelor școlare.

Proiectul „Transformarea educației în Moldova prin Școli Model”, implementat de PNUD și finanțat de Agenția Norvegiană pentru Cooperare în Dezvoltare contribuie la realizarea obiectivelor generale 3, 5, 6, 7 și 9 din Program și are termenul de implementare 2024-2028. Scopul general al acestui program este de a îmbunătăți calitatea și eficiența sistemului educațional din Republica Moldova prin (i) lucrări semnificative de renovare, sensibile la gen și dizabilități, pentru a crea medii de învățare moderne, verzi și incluzive, cu infrastructură modernizată și mobilier nou și (ii) sprijinirea reformei curriculumului, consolidarea formării inițiale a cadrelor didactice și îmbunătățirea guvernantei locale în educație, concentrându-se pe dezvoltarea unor programe de învățământ relevante, asigurarea dezvoltării profesionale continue a cadrelor didactice și îmbunătățirea autonomiei și managementului școlar.

Principalele rezultate planificate în programul „Transformarea educației în Moldova prin Școli Model” sunt:

- Cinci școli model complet renovate și dotate cu sprijin din partea proiectului, inclusiv măsuri pentru eficiență energetică și construcții de școli verzi, contribuind la reducerea amprente de mediu și la economisirea energiei;
- Curriculum național revizuit și actualizat, integrând recomandările Consiliului European privind competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții și prioritățile naționale incluse în Strategia Educației 2030, vizând să cuprindă principii precum interdisciplinaritatea, transdisciplinaritatea, incluziunea și egalitatea de șanse, dezvoltarea durabilă și altele;
- Materiale curriculare și conținut educațional elaborate pentru a susține standardele curriculare și a sprijini implementarea curriculumului revizuit în școli;
- Curriculum de formare inițială a cadrelor didactice pentru o universitate revizuit și pilotat;
- Practica pedagogică și mentoratul consolidate, împreună cu mecanismul de inserție pe piața muncii și sprijin pentru tinerii profesori;

- Programe de dezvoltare profesională continuă pentru profesori elaborate și profesori formați în domenii precum educația STEAM, psihopedagogie, metode active de predare și învățare și altele;
- Programe de dezvoltare profesională continuă pentru managerii școlari elaborate și manageri formați în domeniile planificării strategice, managementului schimbării, competenței în date, managementului de proiect și altele;
- Rețea de mentorat pentru managerii școlari dezvoltată și operaționalizată;
- Orientarea în carieră pentru elevii din școlile de intervenție consolidată și conținut legat de orientarea în carieră pentru elevi dezvoltat;
- Structuri teritoriale de învățământ capabile să implementeze politici educaționale la nivel local și să efectueze asigurarea calității procesului educațional;
- Proiectarea, monitorizarea și evaluarea politicilor educaționale bazate pe dovezi, susținute prin sondaje și studii analitice, inclusiv pentru a informa intervențiile inițiate în cadrul acestui program.

Inițiativele de reformă planificate în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.260/2025 sunt în aliniere cu obiectivele generale 1,2,3,5,6,8 și 9 din Program. Implementarea Agendei de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru 2025-2027 și valorificarea resurselor oferite de Uniunea Europeană în rezultatul implementării reformelor planificate vor contribui semnificativ la realizarea obiectivelor generale din Program.

Observăm că cea mai mare parte a resurselor identificate pentru realizarea Programului, circa 60%, nu erau disponibile sau planificate la începutul implementării Programului, acestea fiind identificate pe parcurs, iar valorificarea acestor resurse a fost planificată prin implementarea proiectelor cu o durată de implementare care depășește cu 2-4 ani termenul de finalizare a Programului. Prin urmare pentru mai multe acțiuni din Program au fost modificate termenele de implementare și nu a fost respectate termenele stabilite inițial. Acțiunile din Program pentru care erau planificate resursele necesare, în particular acțiunile realizate în cadrul PÎSM, au fost realizate eficient și în termenul stabilit.

Resursele identificate depășesc suma estimată pentru realizarea Programului ceea ce permite acoperirea costurilor pentru unele acțiuni din următorul program de implementare a SD „Educația 2030”.

Din cauza lipsei datelor, nu a fost posibil de analizat sumele planificate și cheltuielile pentru fiecare unitate de produs și rezultat, sau dacă resursele au fost suficiente pentru realizarea obiectivelor.

3.5. Impactul Programului

Menționăm că impactul implementării Programului este descris în orizontul de timp de până în anul 2030 și este orientat la atingerea obiectivelor din SD „Educația 2030”, inclusiv la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, stabilite la nivel internațional. Totodată, o parte din acțiunile din Program nu au fost realizate, fiind extins termenul de realizare a acestora. Prin urmare, pentru analiza

impactului Programului analiza a fost orientată în primul rând către acțiunile care s-au realizat deja, realizarea cărora a început mai devreme și puteau produce efecte.

În rezultatul implementării Programului se observă o creștere considerabilă a numărului de elevi în învățământul profesional dual. În doar doi ani de la implementarea Hotărârii Guvernului nr. 97/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual, prin care se stabilește pentru unitățile economice un mecanism de compensare a costurilor pentru participare la realizarea învățământului dual, de asemenea facilități pentru elevi, s-a atestat o dublare a numărului de elevi admiși la această formă de învățământ, de la circa 1000 de elevi admiși în 2023 la circa 2100 de elevi admiși în 2025. Totodată a crescut cu peste 50% numărul unităților economice implicate în învățământul dual de la circa 130 în anul de studii 2022-2023 la circa 220 în anul de studii 2025-2026.

În ultimii 3 ani se atestă o creștere constantă a numărului de absolvenți din domeniul științe care sunt repartizați în instituțiile de învățământ după absolvire: în 2022 – 296, în 2023 – 365, în 2024 – 404, în 2025 – 426. Aceasta se datorează acțiunilor din Program cum ar fi: au fost dublate bursele pe perioada studiilor pentru studenții de la domeniul pedagogic, au fost majorate indemnizația unică de la 120 mii lei la 200 mii lei pentru tinerii specialiști, a fost asigurată o creștere constantă a salariului în învățământ cu circa 10-25% anual în ultimii 3 ani, au fost dublate compensațiile bănești acordate anual personalului didactic, au fost majorate sporurile lunare pentru gradele didactice și pentru titlurile științifice, au fost desfășurate campanii de promovare a profesiei de cadru didactic, a fost creat Institutul Național pentru Educație și Leadership, a fost creată o rețea de peste 1.000 de mentori pentru a sprijini cadrele didactice tinere în perioada de inserție profesională.

Investițiile fără precedent din ultimii 3 ani în universități în cadrul proiectului PÎSM prin Programul de Îmbunătățire a Învățământului Superior cu un buget de circa 25 de milioane EUR pentru investiții în infrastructura universitară (laboratoare, centre de cercetare, medii de învățare etc.) au determinat tot mai mulți tineri să aleagă să facă studii superioare la universitățile din țară, numărul de studenți înmatriculați fiind în creștere în ultimii 2 ani cu circa 7% anual.

Totodată, pentru mai multe acțiuni din cadrul Programului impactul va putea fi observat după o anumită perioadă de la implementare, în educație efectele nu se văd imediat. De asemenea, deoarece unele acțiuni sunt interdependente este important ca ele să fie integral realizate pentru obținerea impactului. În plus, pentru obținerea impactului prognozat în Program în orizontul de timp de până în anul 2030 este important să fie realizate toate proiecte și programele menționate și suplimentate cu alte investiții și acțiuni realizate.

3.6. Durabilitatea Programului

Considerăm că efectele pozitive menționate, produse în rezultatul implementării programului, vor avea durabilitate în timp deoarece sunt asigurate toate resursele necesare pentru a menținute sau îmbunătățite reglementările care au produs aceste efecte.

De exemplu, dacă investițiile în infrastructura universitară din ultimii 3 ani fac universitățile mult mai atractive imediat, unele dintre ele având 2 ani consecutiv o creștere a numărului de studenți admiși de

peste 15% anual, atunci efectele produse de modificarea Standardelor de Calificare, de elaborarea noilor programe și materialele didactice pentru creșterea calității studiilor și relevanței acestora pentru angajarea în câmpul muncii vor putea fi observate la viitorii absolvenți care au beneficiat de aceste condiții noi de studii peste câțiva ani.

Totodată, MEC a planificat resurse suplimentare pentru a fi investite în universități, prin extinderea proiectului PÎSM pentru următorii 4 ani, dar și alte resurse, ceea ce va consolida și mai mult capacitățile universităților. Continuarea investițiilor va crește impactul și va întări durabilitatea în timp a efectelor produse.

În ceea ce privește majorarea numărului elevilor în învățământul profesional tehnic dual și a unităților economice implicate, considerăm de asemenea că această tendință se va păstra, având în vedere cadrul legal aprobat și angajamentele MEC privind necesitatea de a dezvolta învățământul dual, fiind stabilite noi ținte în documentele de planificare pe termen mediu.

De asemenea, finanțele obținute pentru implementarea SD „Educația 2030”, menționate în acest raport, vor fi valorificate în perioada următoare, ceea ce va întări durabilitatea efectelor obținute, totodată implementarea acestora va genera și alte efecte pozitive.

4. Concluzii, lecții învățate și recomandări

4.1. Concluzii și lecții învățate

În rezultatul evaluării finale a Programului pot fi evidențiate următoarele concluzii și lecții învățate:

- 1) **Programul este relevant în contextul național și internațional**, având în vedere că acesta este elaborat în conformitate cu SD „Educația 2030”, obiectivele și acțiunile din Program acoperă toate obiectivele generale și majoritatea direcțiilor prioritare din SD „Educația 2030”, este racordat la Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și Obiectivele Dezvoltării Durabile ale ONU din Agenda 2030.
- 2) **Programul răspunde provocărilor identificate în sistemul de educație și necesităților beneficiarilor**, vizează intervenții multidimensionale pe toate nivelele de învățământ cu impact pentru toți beneficiarii sistemului de educație, respectând principiul „a nu lăsa pe nimeni în urmă”, și are ca scop creșterea calității sistemului de educație din țară.
- 3) **În procesul de elaborare a Programului au fost omise unele rigori privind respectarea cerințelor față de elaborarea documentelor de politici:**
 - a) Unele obiective specifice ale Programului nu sunt formulate pe baza principiului SMART, astfel pentru mai multe obiective specifice nu sunt clar definiți indicatorii de rezultat și valorile țintă ale acestora;
 - b) Pentru unii indicatori de rezultat, care se presupune a fi măsurabili, nu există date statistice colectate și publicate sistematic, sau sunt incorect indicate valorile de referință, sau sunt supraestimate valorile care trebuie atinse, sau nu sunt relevanți pentru măsurarea indicatorului;

- c) Pentru mai multe dintre obiectivele specifice ale Programului sunt planificate acțiuni care nu corelează cu obiectivul specific și nu contribuie la realizarea acestuia, iar pentru unele obiectivele specifice nici o acțiune planificată nu corelează cu acesta;
 - d) Unele dintre acțiunile planificate în Program sunt desfășurate anual sau periodic de minister și alte autorități administrative și nu era necesar de a fi incluse într-un document de politici publice.
- 4) La etapa de elaborarea a Programului, **au fost supraestimate capacitățile de implementare a Programului în circa 2 ani și jumătate și nu au fost corect estimate riscurile pentru buna implementare a acestuia.** În Program sunt stabilite 9 obiective generale și 75 de obiective specifice, iar Planul de acțiuni pentru implementarea Programului conține 208 acțiuni. Bugetul necesar pentru implementarea Programului este de circa 2,4 miliarde de lei, dintre care circa 1,2 miliarde de lei nu erau disponibili și urmau a fi identificați. În această situație, ar fi fost mai bine dacă era stabilită o perioadă mai mare pentru implementarea Programului, extinsă cel puțin cu un an perioada de implementare, să fie planificată evaluarea intermediară a SD „Educația 2030” în semestrul II, anul 2026, și aprobarea unui nou program de implementare a SD „Educația 2030” în trimestrul I, anul 2027.
- 5) **Circa 55% din acțiunile planificate în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului au fost realizate în perioada de implementare a Programului.** La etapa de evaluare a Programului, din 208 acțiuni planificate, 90 de acțiuni sunt realizate, 90 de acțiuni sunt în curs de realizare, 28 de acțiuni nu au fost realizate. Dintre acțiunile care sunt în curs de realizare, 31 de acțiuni sunt apreciate cu grad sporit de finalizare până la finalizarea Programului. Un număr mare de acțiuni pentru care nu erau identificate resursele financiare necesare au fost planificate pentru a fi finalizate în ultimul trimestru al perioadei de implementare a Programului, cu termenul de realizare menționat sunt circa 60% din acțiunile din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului.
- 6) **Cu toate că Programul a fost aprobat cu circa 50% de costuri neacoperite, MEC a reușit să identifice resursele necesare pentru implementarea Programului de la partenerii de dezvoltare,** inclusiv sume suplimentare pentru realizarea SD „Educația 2030”, care urmează a fi valorificate în următoarea perioadă, pentru o mare parte din resursele identificate fiind deja planificate activitățile care vor fi realizate și perioada în care acestea vor fi valorificate. Prin urmare pentru mai multe acțiuni din Program au fost modificate termenele de implementare.
- 7) **Resursele disponibile la etapa de aprobare a Programului, planificate pentru a fi valorificate în perioada 2023-2025, au fost valorificate eficient.** La momentul aprobării Programului, doar pentru circa 40% din suma estimată pentru realizarea Programului era clar stabilit termenul limită de valorificare a acestora 31 decembrie 2025, în mare parte această sumă era alcătuită din sumele stabilite în Cadrul Bugetar pe Termen mediu 2023-2025 și în Proiectul Învățământul Superior din Moldova (PÎSM). În procesul de implementare a activităților planificate în cadrul PÎSM au fost înregistrate economii semnificative, care au fost realocate pentru alte activități. Doar din resursele planificate în PÎSM pentru cinci activități din Program au fost economisiți peste 40 de milioane de lei care au fost orientate pentru activități privind consolidarea capacităților universităților pentru atragerea studenților străini și pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în căminele studențești.

- 8) **În rezultatul implementării unor acțiuni din Program s-au produs mai multe efecte pozitive în sistemul de educație**, printre care menționăm:
- a) În ultimii 3 ani se atestă o creștere constantă a numărului de absolvenți din domeniul științe ale educației care sunt repartizați în instituțiile de învățământ după absolvire: în 2022 – 296, în 2023 – 365, în 2024 – 404, în 2025 – 426;
 - b) În ultimii 2 ani a crescut de două ori numărul elevilor admiși la învățământul profesional dual, în anul 2023 au fost admiși circa 1000 de elevi, iar în anul 2025 au fost circa 2100 de elevi. Totodată a crescut cu peste 50% numărul unităților economice implicate în învățământul dual de la circa 130 în anul de studii 2022-2023 la circa 220 în anul de studii 2025-2026;
 - c) Investițiile fără precedent din ultimii 3 ani în universități, de circa 500 de milioane de lei, pentru investiții în infrastructura universitară (laboratoare, centre de cercetare, medii de învățare etc.) au determinat tot mai mulți tineri să aleagă să facă studii superioare la universitățile din țară, numărul de studenți înmatriculați fiind în creștere în ultimii 2 ani cu circa 7% anual.

4.2. Recomandări

- 1) **Diminuarea decalajului dintre competențele absolvenților învățământului profesional tehnic și cerințele de pe piața muncii prin:**
 - a) Elaborarea și punerea în aplicare a unui mecanism care să asigure periodic evaluarea necesităților pieței muncii, adaptarea cadrului calificărilor, standardelor și a curriculumului la nevoile pieței muncii, asigurarea formării continue a cadrelor didactice privind modificările realizate, pentru ca sistemul de învățământ profesional tehnic să se alinieze neîntârziat la schimbările de pe piața muncii;
 - b) Consolidarea instituțiilor de învățământ profesional tehnic și îmbunătățirea competențelor digitale ale cadrelor didactice;
 - c) Dezvoltarea și consolidarea învățământului profesional tehnic dual.
- 2) **Creșterea calității și integrității academice în instituțiile de învățământ superior prin:**
 - a) Consolidarea sistemului de asigurare a calității în învățământul superior prin acreditarea tuturor programelor de studii și înregistrarea ANACEC în Registrul European de Asigurare a Calității în Învățământul Superior;
 - b) Consolidarea eticii și integrității academice;
 - c) Consolidarea cercetării științifice.
- 3) **Îmbunătățirea calității, accesului și relevanței studiilor în învățământul general prin:**
 - a) Extinderea accesului la educația timpurie de calitate;
 - b) Consolidarea rețelei instituțiilor de învățământ general;
 - c) Dezvoltarea curriculumului școlar și a sistemului de formare continuă a profesorilor.
- 4) **Elaborarea Programului de implementare a SD „Educația 2030” pentru anii 2026-2030, având în vedere următoarele:**
 - a) Durata programului să fie de 5 ani, fiind planificată o evaluare intermediară la mijlocul termenului de implementare;

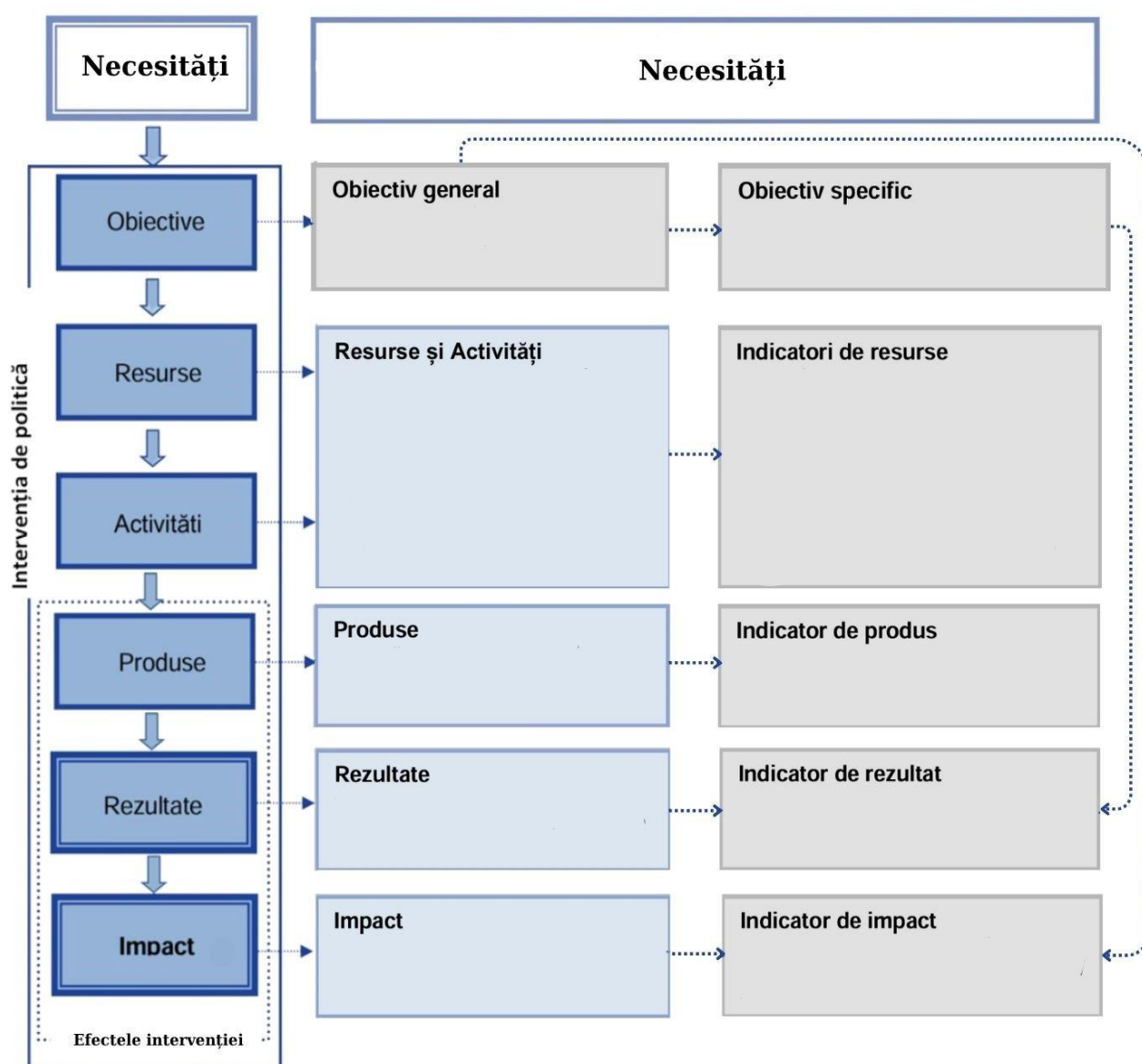
- b) Numărul obiectivelor specifice să fie mult mai mic decât în Programul evaluat, cu indicatori de rezultat și de impact clar definiți;
- c) Pentru realizarea obiectivului specific trebuie planificate activități realizarea cărora cu adevărat contribuie la realizarea obiectivului. Să nu fie incluse activități care sunt desfășurate permanent sau periodic, indiferent dacă este aprobat documentul de politici sau nu;
- d) Costurile estimate pentru activitățile în cadrul unui obiectiv specific să fie acoperite cel puțin la nivelul de 90%, sau să existe o perspectivă clară că resursele vor fi identificate într-un timp foarte scurt după aprobarea documentului, cu perspectiva de valorificare a resurselor în perioada de implementare a programului;
- e) În planul de acțiuni pentru implementarea programului, trebuie să fie clar indicate resursele care sunt disponibile și planificate și resursele care urmează a fi identificate, cu precizarea sursei, bugetul de stat sau partenerul de dezvoltare. Pentru resursele disponibile și planificate din bugetul de stat să fie indicate programele, subprogramele la care sunt planificate resursele, iar pentru resursele identificate de la partenerii de dezvoltare să fie indicat partenerul și documentul sau proiectul prin care au fost planificate resursele. Aceasta oferă o perspectivă mai clară pentru implementarea programului și pentru evaluarea programului;
- f) Activitățile trebuie planificate în timp astfel încât efortul să fie bine echilibrat pe ani, pentru activitățile de lungă durată să fie planificați indicatori de monitorizare anuală. Să fie descrisă modalitatea de monitorizare a implementării programului și planificată elaborarea anuală a raportului privind implementarea programului.

Anexe

Anexa 1. Modelul de resurse-produse pentru reconstrucția cadrului logic al Programului

Pentru fiecare dintre obiectivele generale ale Programului, în Tabelele A1.1– A1.9, este prezentat modelul de resurse-produse. Tabelele sunt organizate în conformitate cu cadrul logic din Figura A1.1.

Figura A1.1. Cadrul logic al unei intervenții prin prisma modelului resurse-produse.

Tabelul A1.1. Modelul de resurse - produse pentru obiectivul 1.

Necesități	Necesități: Programele de studii nu satisfac deplin cerințele pieței muncii, calificările acordate de instituțiile de învățământ sunt slab ancorate în contextul economic al Republicii Moldova și al tendințelor inovative din cadrul domeniilor de formare profesională la nivel internațional.	
Obiective	Obiectiv general: Racordarea educației la cerințele și nevoile pieței muncii din perspectiva dezvoltării sustenabile.	Obiective specifice: • Dezvoltarea și operaționalizarea Cadrului Național al Calificărilor conform principiilor Cadrul European al Calificărilor; • Sincronizarea comenzii de stat de pregătire a resurselor umane cu nevoile pieței muncii; • Dezvoltarea programelor de studii profesionale noi și dezvoltarea sistemului de ghidare în carieră; • Dezvoltarea rețelei instituțiilor de învățământ profesional, inclusiv a sistemului de învățământ dual.
Resurse	Resurse și activități: • Finanțare pentru elaborarea Cadrului Național al Calificărilor, Cadrelor de Calificări Sectoriale, Standardelor de calificare, pentru perfecționarea Registrului Național al Calificărilor; pentru stimularea agenților economici; • Monitorizarea și analiza pieței muncii din perspectiva nevoilor actuale și a celor pronosticate în baza tendințelor identificate; • Elaborarea comenzii de stat din perspectiva sincronizării ofertei educaționale cu cerințele actuale ale pieței muncii și majorarea numărului de locuri pentru învățământul dual; • Actualizarea Cadrului Național al Calificărilor;	Indicatori de resurse: • 23030 mii lei pentru elaborarea Cadrului Național al Calificărilor și a Cadrelor de Calificări Sectoriale; • 34200 mii lei pentru elaborarea a cca 200 de Standarde de Calificare pentru învățământul profesional tehnic și superior; • 4540 mii lei pentru perfecționarea Registrului Național al Calificărilor.
Activități	• Dezvoltarea Cadrelor de Calificări Sectoriale conform CAEM; • Elaborarea Standardelor de Calificare pentru învățământul profesional tehnic și superior; • Actualizarea și aprobarea Nomenclatoarelor domeniilor de formare profesională și al	

	specialităților pentru învățământul profesional tehnic și superior; • Asigurarea funcționalității Registrului Național al Calificărilor; • Actualizarea cadrului conceptual și normativ al activității colegiilor și centrelor de excelență, astfel încât programele de studii și calificările să aibă o conexiune mai relevantă cu piața muncii și cu prevederile EQF; • Atragerea companiilor în prestarea programelor de formare profesională prin învățământul dual prin dezvoltarea cadrului normativ/legislativ pentru stimularea agenților economici pentru investiții în educație.	
Produse	Produse: • Raportul anual privind diagnosticarea nevoilor pieței muncii elaborat; • Comanda de stat conformă nevoilor pieței muncii aprobată; • Cadrul Național al Calificărilor aprobat; • Cadre de Calificări Sectoriale aprobate; • Standarde de Calificare noi pentru învățământul profesional tehnic și superior aprobate; • Registrului Național al Calificărilor perfecționat și actualizată informația în registru; • Nomenclatoarele domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru învățământul profesional tehnic și superior aprobate; • Programe de studii profesionale noi acreditate; • Proiect de lege cu privire la învățământul dual și actele subordonate elaborate și aprobate; • Noi centre de ghidare în carieră deschise.	Indicatori de produs: • Cadru Național al Calificărilor și 4 Cadre de Calificări Sectoriale aprobate; • Cca 200 de Standarde de Calificare pentru învățământul profesional tehnic și superior aprobate; • 2 centre de ghidare în carieră la nivel național și instituțional noi create; • Număr de locuri pentru învățământ dual majorat în comanda de stat; • Registrului Național al Calificărilor funcțional.
Rezultate	Rezultate: • Creșterea cu 20% anual a numărului de elevi admiși la programe de formare profesională prin învățământ dual;	Indicatori de rezultat: • Numărul de elevi admiși la programe de formare profesională prin învățământ dual a crescut de la 958 la 1990;

	• Creșterea cu 5% anual a numărului de companii implicate în învățământul dual.	• Numărul de companii implicate în învățământul dual a crescut de la 104 la 126.
Impact	Impact: Sistem de învățământ profesional tehnic și superior racordat la cerințele și nevoile actuale și viitoare ale pieței muncii.	Indicatori de impact: • Ponderea programelor de formare profesională tehnică secundară organizate prin învățământul a crescut de la 17% la 37%; • Ponderea elevilor din învățământul profesional tehnic secundar cuprinși în programe de formare profesională prin învățământului dual a crescut de la 10% la 40%.

Tabelul A1.2. Modelul de resurse - produse pentru obiectivul 2.

Necesități	Necesități: Declinul accentuat al populației școlare, însoțit de amplificarea problemelor privind accesul la educație, în primul rând, a copiilor, elevilor, studenților din mediile vulnerabile; tendința modestă în evoluția indicatorilor de participare școlară (la testări naționale și internaționale), promovarea incluziunii și integrării socioemoționale a celor ce învață, promovarea egalității de gen, educației pentru sustenabilitate, democrație, interculturalitate, multilingvism, pentru pace și cetățenie activă.	
Obiective	Obiectiv general: Asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți pe întreg parcursul vieții.	Obiective specifice: • Asigurarea accesului la educație antepreșcolară, la educație timpurie, la învățământul primar și gimnazial de calitate pentru toți copii; • Asigurarea condițiilor pentru educație incluzivă de calitate pentru toți, inclusiv pentru copiii refugiaților din Ucraina; • Diminuarea fenomenului de abandon școlar, de bullying și de violență (în special, violența de gen) în instituțiile de învățământ.
	Resurse și activități: • Finanțe pentru adaptarea infrastructurii instituțiilor de învățământ și dotarea acestora cu echipamente specifice și tehnologii asistive ce asigură acces și participare pentru copiii/elevii cu dizabilități locomotorii, cu deficiențe senzoriale de auz și de văz;	Indicatori de resurse: • 135000 mii lei pentru adaptarea infrastructurii instituțiilor de educație timpurie; • 180000 mii lei pentru adaptarea infrastructurii instituțiilor de învățământ general; • 16200 mii lei pentru adaptarea infrastructurii instituțiilor de învățământ profesional tehnic;

Resurse	• Elaborarea cadrului normativ privind serviciile alternative de îngrijire a copiilor; • Elaborarea Programului național de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2023-2027; • Adaptarea infrastructurii instituțiilor de învățământ și dotarea acestora cu echipamente specifice și tehnologii asistive ce asigură acces și participare pentru copiii/elevii cu dizabilități locomotorii, cu deficiențe senzoriale de auz și de văz;	• 450000 mii lei pentru asigurarea instituțiilor de educație timpurie cu echipament și tehnologii asistive, cu echipament ergonomic; • 540000 mii lei pentru asigurarea instituțiilor de învățământ general cu echipament și tehnologii asistive, cu echipament ergonomic; • 37800 mii lei pentru asigurarea instituțiilor de învățământ profesional tehnic cu echipament și tehnologii asistive, cu echipament ergonomic.
Activități	• Dezvoltarea sistemului de înscriere electronică a copiilor în instituțiile de educație timpurie; • Dezvoltarea metodologiilor specifice de lucru cu subgrupuri de copii cu CES: cu dizabilități intelectuale, senzoriale (auz, văz), cu tulburări din spectrul autist, cu tulburări de comportament; • Instruirea cadrelor didactice și a personalului din servicii de educație incluzivă privind utilizarea tehnologiilor asistive pentru diverse grupuri de copii cu necesități speciale (senzoriale, locomotorii, spectrul autist); • Revizuirea sursei de finanțare a serviciilor pentru educația incluzivă din perspectiva planificării bugetării serviciilor în baza necesităților; • Dezvoltarea modulului cu privire la prevenirea abandonului, violenței în formarea inițială a viitorilor pedagogi; • Dezvoltarea cadrului normativ, metodologic și managerial al educației și învățământului extrașcolar în centrele de creație, centrele pentru copii și tineret, alte structuri; • Reactualizarea cadrului normativ al școlilor de arte și al școlilor sportive.	
Produse	Produse:	Indicatori de produs: • Regulamente cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative

	- Regulamente cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor aprobate; - Programul național de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 aprobat; - Sisteme de înscriere electronică a copiilor în instituțiile de educație timpurie dezvoltate în localități cu un număr mare de populație; - Metodologii specifice de lucru cu subgrupuri de copii cu CES aprobate; - Regulament de funcționare a centrelor pentru copii și tineret, centrelor de creație, altor instituții extrașcolare elaborat și aprobat; - Regulamente reactualizate pentru școlile de arte și școlile sportive elaborate și aprobate.	de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă, îngrijire individualizată a copiilor, de îngrijire a copiilor de tip familial aprobate; - Programul național de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 aprobat; - Sisteme de înscriere electronică a copiilor în instituțiile de educație timpurie dezvoltate în localități cu un număr mare de populație elaborate și funcționale; - Regulamente de funcționare a centrelor de creație elaborat și implementat.
Rezultate	Rezultate: - Ratele de cuprindere în educația timpurie, învățământul primar, general și superior sunt în creștere; - Numărul de instituții de educație timpurie și de învățământ general asigurate cu echipament și tehnologii asistive este în creștere; - Rata abandonului școlar este în descreștere.	Indicatori de rezultat: - Rata de cuprindere în educația timpurie a crescut de la 71,9 la 73; - Numărul de instituții de educație timpurie și de învățământ general asigurate cu echipament și tehnologii asistive a crescut cu 100 pe an; - Rata abandonului școlar a scăzut de la 0,083 la 0,06.
Impact	Impact: Acces la educație de calitate și condiții echitabile pentru toți.	Indicatori de impact: - Ponderea copiilor cu vârsta de 15 ani cu cunoștințe minime în domeniul științe a crescut de la 57,8 la 73; - Ponderea copiilor cu vârsta de 15 ani cu cunoștințe minime în domeniul citire/ lectură a crescut de la 54,2 la 71; - Ponderea copiilor cu vârsta de 15 ani cu cunoștințe minime în domeniul matematică a crescut de la 49,7 la 70.

Tabelul A1.3. Modelul de resurse - produse pentru obiectivul 3.

Necesități	Necesități: Deficit general de cadre didactice și manageriale calificate, bine pregătite și motivate (cu precădere, în rândul tinerilor absolvenți de studii cu profil pedagogic) și diminuarea motivației pentru cariera în domeniul educației.
-------------------	---

Obiective	Obiectiv general: Asigurarea sistemului educațional de toate nivelurile și formele de învățământ cu personal didactic/științifico-didactic și managerial calificat, competent, motivat și competitiv.	Obiective specifice: • Dezvoltarea programelor sociale și educaționale pentru studenții de la programele de formare profesională cu profil pedagogic pentru a crește rata de absolvire și rata de angajare în sistemul educațional; • Consolidarea capacităților instituțiilor de învățământ cu profil pedagogic pentru creșterea performanțelor în formarea profesională și cercetare; • Dezvoltarea mecanismelor de sprijin profesional pentru specialiștii tineri din sistemul educațional și dezvoltarea sistemului de management al performanței în cariera didactică și managerială din perspectiva promovării inovațiilor, a excelenței și a meritocrației.
Resurse	Resurse și activități: • Finanțe pentru creșterea burselor studenților de la profilul pedagogic și pentru stimularea tinerilor specialiști din educație, Crearea Institutului Național pentru Educație și Leadership; • Corelarea comenzii de stat pentru domeniul științe ale educației cu necesitățile sistemului educațional; • Diversificarea și aplicarea strategiilor de motivare și susținere a elevilor/ studenților-pedagogi în identificarea locului de muncă atât în etapa de studii, cât și în etapa de absolvire; • Dezvoltarea cadrului normativ privind plasarea în câmpul muncii a absolvenților specialităților pedagogice din învățământul vocațional/superior; • Crearea Institutului Național pentru Educație și Leadership;	Indicatori de resurse: • 35000 mii lei pentru creșterea burselor studenților de la profilul pedagogic; • 40000 mii lei anual pentru stimularea tinerilor specialiști din educație la angajare; • 8500 mii lei anual pentru asigurarea funcționării Institutului Național pentru Educație și Leadership.
Activități	• Implementarea programelor de mentorat și dezvoltare profesională a specialiștilor tineri; • Consolidarea în instituțiile de învățământ superior pedagogic a ecosistemului digital, inclusiv pentru desfășurarea învățământului la distanță	

	și formarea competențelor de cercetare a studenților-pedagogi; • Dezvoltarea cadrului normativ privind formarea profesională continuă a personalului didactic și managerial; • Diversificarea și flexibilizarea traseelor de formare continuă a cadrelor didactice și manageriale, adaptate diferitelor nevoi de formare, inclusiv de formare la distanță; • Elaborarea standardelor de competență profesională pentru cadrele didactice din învățământul profesional tehnic, superior, educația adulților.	
Produce	Produce: • Comanda de stat cu cel puțin 25% de locuri pentru domeniile pedagogice aprobată anual; • Acte normative privind majorarea burselor pentru studenții de la profil pedagogic și pentru majorarea indemnizației unice la încadrarea în instituțiile de învățământ aprobate; • Hotărârea Guvernului privind Crearea Institutului Național pentru Educație și Leadership aprobată; • Regulamentul cu privire la activitatea de mentorat aprobat; • Regulamentul-cadru privind stagiile de practică în învățământul profesional tehnic și superior actualizat; • Metodologia de formare continuă a cadrelor didactice aprobată; • Standarde de competență profesională pentru cadrele didactice din învățământul profesional tehnic, superior, educația adulților aprobate.	Indicatori de produs: • Numărul de locuri pentru domeniile pedagogice aprobate în comanda de stat; • Dublarea burselor pentru studenții de la profilul pedagogic; • Majorarea indemnizației unice pentru tinerii specialiști cu studii superioare din învățământ de la 120 mii lei la 200 mii lei; • Conceptul și statutul Centrului Național pentru Educație și Leadership aprobat; • Regulamentul cu privire la activitatea de mentorat aprobat.
Rezultate	Rezultate: • Ponderea absolvenților din domeniul științe ale educației angajați în câmpul muncii după absolvire a crescut; • Ponderea cadrelor didactice cu studii superioare în instituțiile de educație timpurie a crescut; • Rețea de mentori constituită și funcțională.	Indicatori de rezultat: • Ponderea absolvenților din domeniul științe ale educației angajați în câmpul muncii după absolvire a crescut de la 48 la 60; • Ponderea cadrelor didactice cu studii superioare în instituțiile de educație timpurie a crescut de la 63,1 la 64; • Rețea de peste 1000 de mentori funcțională.

Impact	Impact: Sistem educațional asigurat cu personal didactic/ științifico-didactic și managerial calificat.	Indicatori de impact: • Vârsta medie a cadrelor didactice în învățământ a scăzut de la 47 de ani la 43 de ani; • Ponderea cadrelor didactice cu grad didactic unu și superior a crescut de la 20 la 25.
---------------	---	---

Tabelul A1.4. Modelul de resurse - produse pentru obiectivul 4.

Necesități	Necesități: Promovarea insuficientă din perspectiva asigurării calității educației a politicilor sociale și comunitare în educație, mai ales în privința serviciilor sociale pentru grupuri dezavantajate, precum și a celor educați în și prin familie și a cooperării dintre școală, autorități și familie.	
Obiective	Obiectiv general: Consolidarea coeziunii socioeducaționale pentru educație de calitate prin conjugarea eforturilor tuturor actanților procesului educațional.	Obiective specifice: • Sporirea percepțiilor pozitive față de educație prin implicarea societății, comunității și a familiei în rezolvarea problemelor de educație; • Îmbunătățirea accesului la serviciile sociale pentru grupurile dezavantajate, aflate în situații de risc, pentru elevii din școlile mici; • Promovarea programelor de educație parentală.
Resurse	Resurse și activități: • Finanțe pentru organizarea campaniilor anuale de promovare a educației și pentru pachete de servicii sociale pentru copii, elevi, studenți aflați în zona de risc; • Organizarea unor emisiuni televizate, a unor activități privind promovarea valorilor educației cu participarea experților, cadrelor didactice, reprezentanților societății civile; • Atragerea activă a reprezentanților societății, civile, comunității, familiei în luarea deciziilor educaționale la nivel local, instituțional și național;	Indicatori de resurse: • 2000 mii lei pentru organizarea campaniilor anuale de promovare a educației; • 20000 mii lei pentru pachete de servicii sociale pentru copii, elevi, studenți aflați în zona de risc.
Activități	• Implicarea reprezentanților activi ai societății, în diferite organe manageriale, consultative în domeniul educației; • Organizarea campaniilor anuale de promovare a educației și de formare a percepției pozitive față de educație;	

	• Aplicarea unor pachete de servicii sociale pentru copii, elevi, studenți aflați în zona de risc: participare în activități extrașcolare, foi în tabere de odihnă, burse sociale, cămin la nivel local și instituțional; • Dezvoltarea și realizarea pentru părinți a programelor de educație parentală.	
Produce	Produce: • Emisiuni televizate privind promovarea valorilor educației realizate; • Activități privind promovarea valorilor educației desfășurate în cadrul „Săptămâna educației”; • Forumul anual al cadrelor didactice desfășurat; • Campanie anuală de promovare a profesiei de cadru didactic; • Programe de educație parentală realizate; • Foi în tabere de odihnă pentru elevi; • Burse sociale pentru elevii de etnie romă.	Indicatori de produs: • Numărul de participări la emisiuni televizate a reprezentanților comunității educaționale; • Săptămâna educației desfășurată anual; • Forumul cadrelor didactice desfășurat anual; • Campanie de promovare a profesiei de cadru didactic desfășurată anual; • Numărul de părinți care au urmat programe de educație parentală; • Numărul de foi în tabere de odihnă pentru elevi; • Numărul de burse sociale pentru elevii de etnie romă.
Rezultate	Rezultate: Numărul de reprezentanți ai societății civile și părinți implicați în procese decizionale și de consultare în sistemul educațional a crescut.	Indicatori de rezultat: Numărul de reprezentanți ai societății civile și părinți prezenți în organele de conducere și consultative în domeniul educației a crescut.
Impact	Impact: Implicare sporită și responsabilă a familiei și a comunității în procesul educațional.	Indicatori de impact: • Ponderea copiilor/elevilor aflați în situație de risc ce beneficiază de asistență socioeducațională a crescut de la 50 la 80; • Ponderea părinților ce au urmat programe de educație parentală a crescut de la 10 la 30.

Tabelul A1.5. Modelul de resurse - produse pentru obiectivul 5.

Necesități	Necesități: Progrese modeste ale sistemului educațional în asigurarea unui mediu favorabil de învățare pentru toți cei ce învață la nivel de curriculum, la nivel de proces, la nivel de evaluare a rezultatelor învățării, la nivel de condiții psihosociale și organizaționale.	
Obiective	Obiectiv general:	Obiective specifice:

	Crearea noilor medii, eficiente și motivante, de dezvoltare și învățare pe parcursul vieții pentru toți cetățenii.	• Dezvoltarea continuă a curriculumului pentru toate nivelele de învățământ; • Dezvoltarea sistemului de evaluare a rezultatelor învățării pentru toate nivelele de învățământ; • Crearea noilor medii de învățare axate pe coerența resurselor curriculare, informaționale, logistice și tehnologii didactice aplicate.
Resurse	Resurse și activități: • Finanțe pentru reactualizarea pachetului curricular pentru educația timpurie, a cadrului curricular pentru învățământul profesional tehnic și evaluarea curriculumului pentru învățământul general; • Reactualizarea pachetului curricular pentru educația timpurie; • Evaluarea curriculumului pentru învățământul general; • Reactualizarea cadrului curricular pentru învățământul profesional tehnic; • Realizarea de către instituțiile de învățământ superior a dezvoltării/ reactualizării documentelor curriculare de nouă generație din perspectiva Cadrului Național al Calificărilor; • Dezvoltarea instrumentarului de evaluare a dezvoltării copiilor din instituțiile de educație timpurie;	Indicatori de resurse: • 1600 mii lei pentru reactualizarea pachetului curricular pentru educația timpurie; • 6200 mii lei pentru reactualizarea cadrului curricular pentru învățământul profesional tehnic; • 2200 mii lei pentru evaluarea curriculumului pentru învățământul general.
Activități	• Elaborarea Cadrului de referință al evaluării rezultatelor învățării în instituțiile de învățământ profesional; • Elaborarea cadrului de referință al evaluării rezultatelor învățării în învățământul superior (Ciclul I, Ciclul II) din perspectiva Cadrului Național al Calificărilor; • Asigurarea cadrelor didactice cu materiale didactice și metodice necesare.	
Produce	Produce: • Standarde de dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani reactualizate și aprobate;	Indicatori de produs: • Ghid metodologic privind implementarea Standardelor de dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 aprobat;

	• Curriculumul pentru educația copiilor de la 2-3 ani aprobat; • Pachetul de produse curriculare pentru învățământul profesional tehnic reactualizat; • Pachet curricular dezvoltat în cadrul instituțiilor de învățământ superior; • Rapoarte de evaluare a curriculumului pe discipline elaborate; • Materiale didactice necesare profesorilor pentru asigurarea procesului educațional de calitate elaborate; • Ghid metodologic de evaluare a dezvoltării copiilor în instituțiile de educație timpurie elaborat și implementat; • Cadrul de referință al evaluării rezultatelor învățării în cadrul învățământului profesional tehnic elaborat; • Cadrul de referință al evaluării rezultatelor învățării în cadrul învățământului superior elaborat.	• Curriculumul pentru educația copiilor de la 2-3 implementat; • Ghid metodologic de evaluare a dezvoltării copiilor în instituțiile de educație timpurie implementat; • Pachetul de produse curriculare pentru învățământul profesional tehnic pus în aplicare; • Cadrul de referință al evaluării rezultatelor învățării în cadrul învățământului superior implementat.
Rezultate	Rezultate: • Instituțiile de educație timpurie aplică Standardele de dezvoltare a copilului de la naștere până la 7; • Instituțiile de învățământul profesional tehnic și superior aplică produse curriculare noi; • Materiale didactice puse la dispoziția profesorilor.	Indicatori de rezultat: • Cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie au fost formate privind implementarea Standardelor de dezvoltare a copilului de la naștere până la 7; • Cadrele didactice din instituțiile de învățământul profesional tehnic au fost formate privind implementarea produse curriculare noi; • Cadrele didactice utilizează noi resurse și materiale didactice.
Impact	Impact: Medii de învățare motivante și de dezvoltare create.	Indicatori de impact: • Toate disciplinele școlare asigurate cu manuale noi; • Ponderea instituțiilor de educație timpurie asigurate cu mijloace didactice moderne a crescut de la 60 la 80.

Tabelul A1.6. Modelul de resurse - produse pentru obiectivul 6.

Necesități	Necesități: Progresul lent de promovare a noilor medii, resurse deschise și tehnologii în educație, inclusiv aplicarea inefficientă a TIC în educație și asigurarea modestă a acestora cu softuri educaționale moderne.	
Obiective	Obiectiv general: Îmbunătățirea funcționalității sistemului educațional prin implementarea eficientă a tehnologiilor digitale pentru asigurarea calității și sustenabilității educației.	Obiective specifice: • Dotarea cu echipamente, software și alte tehnologii informaționale și comunicaționale a cel puțin 50% dintre instituțiile de învățământ conform standardelor naționale de dotare; • Dezvoltarea capacității instituționale a 50% dintre instituțiile de învățământ în crearea și utilizarea mijloacelor digitale de învățare; • Asigurarea formării inițiale și continue pentru cel puțin jumătate dintre angajații din sectorul educației privind dezvoltarea competențelor digitale și implementarea standardelor de informatizare a educației; • Dezvoltarea și punerea în aplicare a programelor de studii superioare cu instruire la distanță.
Resurse	Resurse și activități: • Finanțe pentru dotarea instituțiilor de învățământ cu mijloace TIC și creșterea capacității conexiunilor de internet ale acestora, pentru certificarea competențelor digitale ale cadrelor didactice și de conducere, pentru elaborarea și dezvoltarea sistemelor informaționale; • Cartografierea mijloacelor TIC de care dispun instituțiile de învățământ; • Dotarea instituțiilor de învățământ cu mijloace TIC și creșterea capacității conexiunilor de internet ale acestora;	Indicatori de resurse: • 300000 mii lei pentru dotarea instituțiilor de învățământ cu mijloace TIC; • 38000 mii lei pentru creșterea capacității conexiunilor de internet ale instituțiilor de învățământ; • 30000 mii lei pentru certificarea competențelor digitale ale cadrelor didactice și de conducere; • 42000 mii lei pentru elaborarea și dezvoltarea sistemelor informaționale.
Activități	• Actualizarea standardelor de competențe digitale ale cadrelor didactice; • Actualizarea standardelor de competențe digitale ale cadrelor de conducere; • Certificarea competențelor digitale ale cadrelor didactice și de conducere;	

	• Actualizarea calificărilor și a programelor de formare inițială a cadrelor didactice conform stipulărilor Standardelor de competențe digitale; • Actualizarea programelor de formare continuă a cadrelor didactice conform stipulărilor standardelor de competențe digitale; • Formarea continuă a cadrelor didactice și a celor de conducere în scopul susținerii examenelor de certificare a competențelor digitale; • Perfecționarea Sistemului Informațional de Management în Educație; • Elaborarea unui sistem unificat e-admitere și a Sistemului informațional de management în învățământul superior; • Elaborarea cerințelor privind organizarea studiilor la distanță în plan managerial, curricular, tehnologic și metodologic.	
Produce	Produce: • Cartografierii mijloacelor TIC din instituțiile de învățământ realizată; • Standarde TIC pentru instituțiile de învățământ aprobate; • Mijloace TIC procurate pentru dotarea instituțiilor de învățământ; • Standarde de competențe digitale ale cadrelor didactice și de conducere aprobate; • Centre pentru certificarea competențelor digitale ale cadrelor didactice și de conducere constituite; • Programe de formare inițială și continuă a cadrelor didactice conform stipulărilor Standardelor de competențe digitale aprobate și puse în aplicare; • Sesiuni de formare a cadrelor didactice și de conducere pentru perfecționarea și certificarea competențelor digitale; • Sistemul E-admitere și Sistemul informațional de management în învățământul superior elaborate;	Indicatori de produs: • Baza de date cu rezultatele cartografierii mijloacelor TIC; • Numărul de instituții de învățământ dotate anual conform standardelor TIC; • Numărul de instituții de învățământ în care a fost capacitatea conexiunea internet; • Numărul de instituții care utilizează toate funcționalitățile Sistemului Informațional de Management în Educație; • Sistemul E-admitere și Sistemul informațional de management în învățământul superior funcționale; • Cel puțin 4 centre create pentru certificarea competențelor digitale ale cadrelor de conducere; • Numărul de cadre didactice și de conducere certificate; • Numărul de programe de formare inițială și formare continuă actualizate;

	Regulament-cadru privind organizarea studiilor la distanță aprobat.	- Numărul de cadre didactice și de conducere formate; - Numărul de programe de studii realizate prin instruire la distanță;
Rezultate	Rezultate: - Cel puțin 50% dintre instituțiile de învățământ sunt conforme cu standardele naționale de dotare; - Capacitatea instituțională privind crearea și utilizarea mijloacelor digitale de învățare consolidată pentru cel puțin 50% dintre instituțiile de învățământ; - Programe de studii superioare realizate prin instruire la distanță.	Indicatori de rezultat: 50% dintre instituțiile de învățământ sunt conforme cu standardele naționale de dotare; 50% dintre instituțiile de învățământ utilizează mijloacelor digitale de învățare; - Cel puțin 3 instituții realizează programe de studii superioare prin instruire la distanță.
Impact	Impact: Performanță crescută a sistemului educațional în baza tehnologiilor digitale.	Indicatori de impact: - Numărul mediu de elevi la un calculator a scăzut de la 9 la 5; - Cel puțin 25% dintre cadrele didactice certificate privind competențele TIC.

Tabelul A1.7. Modelul de resurse - produse pentru obiectivul 7.

Necesități	Necesități: Insuficiența, ineficiența și slaba calitate a învățării și educației elevilor, tinerilor și adulților, racordarea redusă a educației nonformale și informale cu educația formală.	
Obiective	Obiectiv general: Asigurarea oportunităților de învățare și educație pentru toți cetățenii pe tot parcursul vieții în context formal, nonformal și informal.	Obiective specifice: - Extinderea ofertei de programe de învățare în context formal, nonformal și informal; - Extinderea numărului de centre de recunoaștere, validare și certificare a competențelor profesionale obținute în contexte de educație nonformală și informală; - Asigurarea învățării și educației adulților din perspectiva formării competențelor digitale și a valorificării tehnologiilor informaționale.
	Resurse și activități: Finanțe pentru extinderea numărului prestatorilor de servicii și a programelor de educație a adulților, pentru crearea centrelor de	Indicatori de resurse: 3600 mii lei pentru extinderea numărului prestatorilor de servicii și a programelor de educație a adulților;

Resurse	recunoaștere, validare și certificare a competențelor profesionale dobândite în contexte de educație nonformală și informală, dezvoltarea programelor de dezvoltare a competențelor digitale a adulților; • Crearea condițiilor de extindere a numărului prestatorilor de servicii și al programelor de educație a adulților; • Crearea unor mecanisme de informare a populației adulte privind oportunitățile de alegere a programelor educaționale;	• 2500 mii lei pentru crearea centrelor de recunoaștere, validare și certificare a competențelor profesionale dobândite în contexte de educație nonformală și informală; • 3000 mii lei pentru dezvoltarea programelor de dezvoltare a competențelor digitale a adulților.
Activități	• Asigurarea cadrului legal și financiar pentru învățarea și educația adulților; • Extinderea oportunităților Centrelor de creație pentru copii și tineret și pentru adulți, oferind activitățile specifice vârstei și nevoilor acestora; • Încurajarea adulților de a participa în activități de educație nonformală și activități sportive la locul de muncă în afara orelor de muncă; • Analiza nevoilor de certificare a competențelor obținute în contexte de educație nonformală și informală, dar și a oportunităților instituțiilor de învățământ profesional tehnic și superior de a oferi aceste servicii; • Crearea centrelor de recunoaștere, validare și certificare a competențelor profesionale dobândite în contexte de educație nonformală și informală; • Dezvoltarea programelor de dezvoltare a competențelor digitale a adulților.	
Produse	Produse: • Noi prestatori de servicii de educație a adulților autorizați; • Platforme digitale pentru informarea populației adulte privind oportunitățile de alegere a programelor educaționale funcționale; • Cadrul normativ pentru educația adulților elaborat/actualizat; • Noi programe oferite de Centrele de creație pentru copii și tineret;	Indicatori de produs: • Numărul de autorizații noi eliberate pentru prestatori de servicii de educație a adulților; • Numărul de programe noi de educație a adulților realizate de prestatori de servicii; • Numărul de surse de informare a populației adulte privind oportunitățile de alegere a programelor educaționale funcționale;

	• Centre de recunoaștere, validare și certificare a competențelor profesionale dobândite în contexte de educație nonformală și informală noi create; • Programe de dezvoltare a competențelor digitale a adulților realizate.	• Regulamentul privind educația adulților actualizat; • Numărul de programe noi oferite de Centrele de creație pentru copii și tineret; • Numărul de centre de recunoaștere, validare și certificare a competențelor profesionale dobândite în contexte de educație nonformală și informală noi create; • Numărul de programe de dezvoltare a competențelor digitale a adulților realizate; • Numărul de persoane care au urmat cursuri de formare pentru dezvoltarea competențelor digitale.
Rezultate	Rezultate: • Numărul de copii și tineri care frecventează Centre de creație, școli de arte, școli sportive a crescut; • Numărul de prestatori de educație a adulților a crescut; • Numărul de programe de învățare și educație formală a adulților a crescut.	Indicatori de rezultat: • Numărul de elevi în Centre de creație a crescut de la 40,7 de mii la 60 de mii; • Numărul de elevi în școli de arte a crescut de la 22,1 de mii la 24 de mii; • Numărul de elevi în școli sportive a crescut de la 37,1 de mii la 45 de mii; • Numărul de prestatori de educație a adulților a crescut de la 100 la 105; • Numărul de programe de învățare și educație formală a adulților a crescut de la 800 la 900.
Impact	Impact: Oportunități de învățare formală, nonformală și informală pe tot parcursul vieții oferite tuturor cetățenilor.	Indicatori de impact: • Rata acoperirii necesităților de validare și certificare a competențelor obținute în contexte de educație nonformală și informală a crescut de la 5 la 30; • Rata de participare a tinerilor și adulților (15-64 ani) în educația formală și nonformală pe parcursul vieții a crescut de la 31,2 la 50.

Tabelul A1.8. Modelul de resurse - produse pentru obiectivul 8.

Necesități	Necesități: Rezultate slabe ale politicilor privind cercetarea științifică în cadrul universitar (corelarea insuficientă a activităților de instruire cu activitățile de cercetare, nivelul scăzut de corelare a învățământului superior cu cercetarea și piața muncii etc.).
-------------------	--

Obiective	Obiectiv general: Promovarea inovațiilor și a schimbărilor în educație prin dezvoltarea cercetării științifice.	Obiective specifice: • Consolidarea cercetărilor științifice în cadrul instituțiilor de învățământ superior pentru creșterea calității activității didactice; • Revizuirea criteriilor de evaluare internă și externă a programelor de studii din perspectiva calității și interconexiunii cercetării și învățământului superior; • Reconceptualizarea modelului de finanțare a cercetărilor științifice în cadrul universităților.
Resurse	Resurse și activități:	Indicatori de resurse:
Activități	• Finanțe pentru evaluarea externă a programelor de studii în baza criteriilor modificate, pentru dezvoltarea și implementarea politicilor de stimulare a universităților pentru creșterea competitivității internaționale a cercetării și învățământului superior; • Dezvoltarea politicilor de stimulare pentru creșterea numărului de proiecte de cercetare depuse de universități în concursuri naționale, europene și internaționale; • Creșterea competitivității internaționale a cercetării și învățământului superior prin participarea în proiecte de cercetare bilaterale și multilaterale; • Implementarea principiilor științei deschise în învățământul superior; • Organizarea sesiunilor de informare cu referire la apelurile de proiecte naționale/internaționale și a consultației și în elaborarea propunerilor de proiecte de cercetare și inovare; • Revizuirea sistemului de indicatori de evaluare externă a calității programelor de studii din perspectiva calității și interconexiunii cercetării și învățământului superior; • Asigurarea respectării principiilor de etică și integritate academică în	• 2600 mii lei pentru evaluarea externă a programelor de studii în baza criteriilor modificate; • 2000 mii lei pentru dezvoltarea și implementarea politicilor de stimulare a universităților pentru creșterea competitivității internaționale a cercetării și învățământului superior.

	instituțiile de învățământ superior și de cercetare; • Actualizarea concepției studiilor doctorale; • Dezvoltarea politicilor de stimulare pentru motivarea absolvenților studiilor de masterat de a continua studiile la ciclul III – doctorat; • Atragerea studenților din alte state pentru studii universitare.	
Produce	Produce: • Cadru normativ pentru consolidarea conexiunii între învățământul superior și cercetare aprobat; • Sesiuni de informare cu referire la apelurile de proiecte naționale/internaționale organizate anual; • Sesiuni de consultanță și suport metodologic în elaborarea propunerilor de proiecte de cercetare și inovare organizate anual; • Propuneri de proiecte de cercetare și inovare depuse în Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare „Orizont Europa”; • Programele de studii evaluate extern pe baza indicatorilor revizuiți; • Metodologia pentru programele de doctorat revizuită; • Bursele pentru doctoranzi majorate; • Codul de etică în învățământul superior aprobat; • Metodologia de finanțare instituțională revizuită.	Indicatori de produs: • Metodologia de finanțare a învățământului superior completată cu indicatori de performanță privind stimularea cercetării și inovării în universități; • 4 sesiuni de informare cu referire la apelurile de proiecte naționale/internaționale organizate anual; • 4 sesiuni de consultanță și suport metodologic în elaborarea propunerilor de proiecte de cercetare și inovare organizate anual; • Numărul de propuneri de proiecte de cercetare și inovare depuse în Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare „Orizont Europa”; • Numărul de programele de studii evaluate extern pe baza indicatorilor revizuiți; • Metodologia pentru programele de doctorat revizuită; • Bursele pentru doctoranzi dublate; • Codul de etică în învățământul superior aprobat; • Metodologia de finanțare instituțională pentru domeniile cercetării și inovării aprobată.
Rezultate	Rezultate: • Numărul de proiecte de cercetare câștigate, cu participarea universităților în concursuri naționale și internaționale a crescut; • Ponderea proiectelor aplicative implementate în sistemul de	Indicatori de rezultat: • Numărul de proiecte de cercetare câștigate, cu participarea universităților în concursuri naționale și internaționale a crescut cu 10 proiecte anual;

	învățământ, realizate la comanda Ministerul Educației și Cercetării a crescut.	• Ponderea proiectelor aplicative implementate în sistemul de învățământ, realizate la comanda Ministerul Educației și Cercetării a crescut de la 4 la 10.
Impact	Impact: Educație inovativă și relevantă întemeiată pe rezultatele cercetărilor științifice.	Indicatori de impact: • Ponderea doctorilor în științe din numărul total de cercetători științifici a crescut de la 40 la 50; • Numărul de teze de doctorat susținute la 100 de mii de locuitori a crescut de la 15 la 17;

Tabelul A1.9. Modelul de resurse - produse pentru obiectivul 9.

Necesități	Necesități: Management educațional mai puțin eficient la nivel de sistem și subsistem privind: proiectarea strategică, comunicarea organizațională, gestionarea rețelei instituțiilor de învățământ de toate nivelurile, luarea deciziilor, dezvoltarea capacităților instituționale și de sistem. Se constată o desincronizare în raportul finanțării diferitor niveluri ale sistemului de învățământ, precum și raportul dintre nivelul de salarizare a educatorilor, cadrelor didactice din educația timpurie, din învățământul primar, gimnazial și liceal, din învățământul profesional tehnic și din învățământul superior.	
Obiective	Obiectiv general: Creșterea performanțelor sectorului Educație prin eficientizarea rețelei, modernizarea infrastructurii și consolidarea capacității manageriale și a culturii calității la toate nivelurile sistemului educațional.	Obiective specifice: • Reformarea managementului la toate nivelurile sistemului de învățământ din perspectiva conducerii strategice, gestionării eficiente și transparente, responsabilității publice, autoguvernării elevilor și studenților; • Ajustarea rețelei instituțiilor de învățământ de toate nivelurile la numărul de copii, elevi, studenți și la nevoile sociale și economice ale țării; • Modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ de toate nivelurile în vederea adaptării la nevoile educaționale ale copiilor, elevilor, studenților; • Perfecționarea, sistemului de finanțare a învățământului în baza dezvoltării modelului finanțării per elev/student și în bază de indicatori de performanță.
	Resurse și activități:	Indicatori de resurse:

Resurse	• Finanțe pentru formarea managerilor instituțiilor de învățământ, pentru procurarea transportului școlar; • Reconceptualizarea atribuțiilor și competențelor structurilor de administrare a sistemului de învățământ; • Formarea cadrelor de conducere de la toate nivelurile sistemului educațional în domeniul conducerii strategice, gestionării eficiente și transparente, responsabilității publice;	• 2500 mii lei pentru formarea managerilor instituțiilor de învățământ; • 75000 mii lei pentru procurarea transportului școlar; • 2000 mii lei pentru înregistrarea ANACEC în EQAR.
Activități	• Planificarea rețelei instituțiilor pentru extinderea accesului la educația timpurie la nivel de raion/municipiu; • Planificare rețelei instituțiilor de învățământ primar, gimnazial, liceal la nivel de raion/ municipiu din perspectiva asigurării calității; • Planificarea rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic și de învățământ superior din perspectiva asigurării calității; • Dezvoltarea infrastructurii și a bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ; • Asigurarea cu transport școlar de calitate a tuturor elevilor care frecventează școlile de circumscripție din alte localități; • Includerea în sistemul de finanțare a instituțiilor de învățământ general, profesional tehnic și superior a prevederilor referitoare la stimularea performanței; • Consolidarea capacității ANACEC din perspectiva standardelor și liniilor directe europene de asigurare a calității; • Restructurarea organelor locale de specialitate în domeniul învățământului din perspectiva descentralizării și asigurării calității educației la nivel local.	
Produse	Produse: • Codul educației, actualizat prin modificarea atribuțiilor organelor de	Indicatori de produs: • Codul educației, actualizat;

	conducere din domeniul învățământului; • Regulamente de organizare și funcționare a structurilor, agențiilor aflate în subordonarea MEC, actualizate; • Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova, actualizat; • Formări ale managerilor instituțiilor de învățământ desfășurate; • Rețea de instituții de educație timpurie care asigură accesul tuturor copiilor de la 2 la 7 ani prezentă în fiecare raion; • Rețea de instituții de învățământ primar, gimnazial, liceal organizată din perspectiva asigurării calității; • Rețea de instituții de învățământ profesional tehnic reorganizată din perspectiva asigurării calității; • Rețea de instituții de învățământ superior reorganizată din perspectiva asigurării calității; • Modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ; • Transportarea elevilor în școlile de circumscripție asigurată cu transport școlar de calitate; • Mecanismul de finanțare a instituțiilor de învățământ general, profesional tehnic și superior actualizat; • Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a organului local de specialitate în domeniul învățământului modificat, aprobat.	• Regulamente de organizare și funcționare a structurilor, agențiilor aflate în subordonarea MEC, actualizate, aprobate; • 80% dintre managerii instituțiilor de învățământ au fost formați; • Rețea de instituții de educație timpurie care asigură accesul tuturor copiilor de la 2 la 7 ani prezentă în fiecare raion; • Rețea de instituții de învățământ primar, gimnazial, liceal reorganizată în fiecare raion; • Rețea de instituții de învățământ profesional tehnic reorganizată; • Rețea de instituții de învățământ superior reorganizată; • Numărul de autobuze școlare procurate și transmise în raioane; • Numărul de școli modernizate; • Metodologiile de finanțare a instituțiilor de învățământ general, profesional tehnic și superior actualizate și aprobate; • Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a organului local de specialitate în domeniul învățământului modificat, aprobat.
Rezultate	Rezultate: • Rețelei instituțiilor de învățământ de toate nivelurile ajustate la numărul de copii, elevi, studenți; • Instituțiile de învățământ de toate nivelurile sunt finanțate în baza metodologiilor de finanțare bazată pe criterii de performanță.	Indicatori de rezultat: • Ponderea instituțiilor de învățământ general cu infrastructură și bază tehnico-materială modernă a crescut de la 50 la 80; • Ponderea instituțiilor de învățământ profesional tehnic asigurate cu infrastructură și bază tehnico-materială modernă a crescut de la 50 la 80;

		• Ponderea instituțiilor de învățământ superior asigurate cu infrastructură și bază tehnico-materială modernă a crescut de la 50 la 80.
Impact	Impact: Infrastructură modernă și funcțională, rețea de instituții educaționale optimizată, sistem managerial eficientizat.	Indicatori de impact: • Peste 80% dintre elevii din instituțiile de învățământ general au acces la infrastructură și bază tehnico-materială modernă; • Peste 80% dintre elevii din instituțiile de învățământ profesional tehnic au acces la infrastructură și bază tehnico-materială modernă; • Peste 80% dintre elevii din instituțiile de învățământ superior au acces la infrastructură și bază tehnico-materială modernă.

Anexa 2. Chestionar privind realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Programului.

Chestionar privind realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Programului de implementare a Strategiei de Dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2023-2025

Pentru fiecare acțiune din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului se solicită completarea răspunsurilor la întrebările din Tabelul A2.1.

Tabelul A2.1. Chestionar privind realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Programului de implementare a Strategiei de Dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2023-2025.

Acțiuni pe termen scurt și mediu	Indicatori de monitorizare	Costuri de implementare planificate în Program, mii lei		
		Total	BPN	Surse externe
1	2	3	4	5
Obiectivul general 1: Racordarea educației la cerințele și nevoile pieței muncii din perspectiva dezvoltării sustenabile prin restructurarea mecanismelor de dezvoltare a capitalului uman				
1.1. Valorificarea capacităților <i>Observatorului pieței muncii</i> prin diagnosticarea nevoilor actuale și de perspectivă de competențe și cadre pentru piața muncii, sincronizând comanda de stat de pregătire cantitativă și calitativă a resurselor umane cu nevoile pieței muncii				
1.1.1. Monitorizarea și analiza pieței muncii din perspectiva nevoilor actuale și a celor pronosticate în baza tendințelor identificate	Raportul anual privind diagnosticarea nevoilor pieței muncii în etapa actuală și de perspectivă	4 000,0	0,0	4 000,0
.....				

Termene de realizare	Autorități/ instituții responsabile	Parteneri	Relevanța acțiunii la etapa elaborării: R – relevant N – nerelevant	Relevanța acțiunii la etapa elaborării: argumentarea prin răspunsul la întrebările de evaluare
6	7	8	9	10
			Indicați aici indicatorul/ rezultatul măsurabil așteptat după realizarea obiectivului	Indicați aici sursa de date pentru indicator sau

			specific (în cazul în care există), valoarea de referință a acestuia cunoscută la etapa de elaborare a Programului și valoarea indicatorului așteptată la finalizarea programului.	modalitatea de calcul a indicatorului.
Trimestrul IV, 2025	MMPS MEC MDED MS			
.....				

Relevanța acțiunii la etapa evaluării: R – relevant N – nerelevant	Relevanța acțiunii la etapa evaluării: argumentarea prin răspunsul la întrebările de evaluare	Statutul acțiunii: F – finalizată; IF – inițiată cu șanse reale de a fi finalizată în anul 2025; IN – inițiată, dar cel mai probabil nu va fi finalizată în anul 2025; NN – neinițiată și nu va fi realizată în anul 2025; NF – neinițiată, dar urmează a fi inițiată și realizată integral în anul 2025; A – altă opțiune.	Argumentarea detaliată a statutului acțiunii (activități realizate, dovezi, linkuri către documente aprobate, gradul de realizare a acțiunii, inclusiv o estimare în procente dacă este posibil, cauze sau impedimente în procesul de realizare etc.)	Trimestrul și anul în care a fost finalizată acțiunea, sau apreciați că urmează a fi finalizată
11	12	13	14	15

Menționați documente de politici în care au fost incluse activități conexe sau similare cu acțiunea sau obiectivul specific, cu indicarea punctului de referință din document și linkul către document	Menționați documente de planificare în care au fost incluse acțiunile pentru realizare: planul ministerului, CBTM, PND etc. cu indicarea punctului de referință din document și linkul către document	Sumele aprobate și executate din bugetul de stat pentru realizarea acțiunii, mii lei					
		2023 Aprobat	2023 Executat	2024 Aprobat	2024 Executat	2025 Aprobat	2025 Executat
16	17	18	19	20	21	22	23

Sumele aprobate și executate de la partenerii de dezvoltare, mii lei		Menționați partenerii de dezvoltare care au contribuit cu finanțare pentru realizarea acțiunii și sumele acordate de fiecare în parte	Care este rezultatul sau impactul obținut în urma implementării acțiunii, cine sunt beneficiarii?	Cum apreciați durabilitatea impactului acțiunii
Total aprobat	Total executat			
24	25	26	27	28